

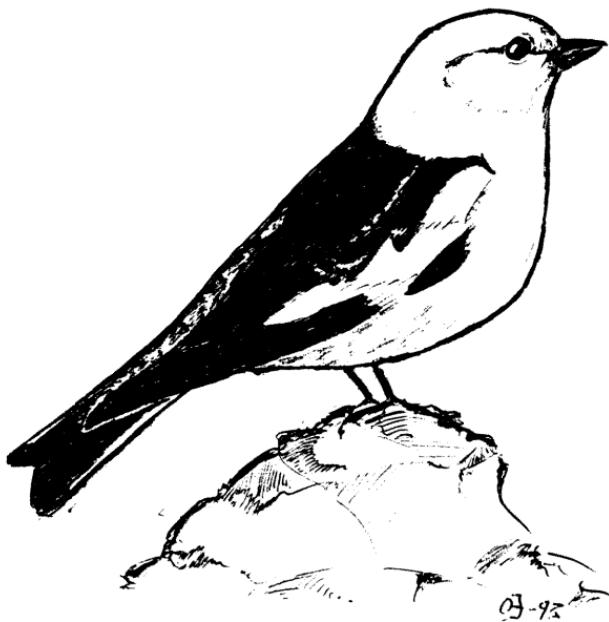
PIPLERKA

Årgang 23

-

Nr. 4 1993

NORSK ORNITOLOGISK FORENING
avd. VEST-AGDER
- *fylkets fuglevernforening*

NORSK ORNITOLOGISK FORENING

*Avdeling Vest-Agder, fylkets fuglevernforening
Boks 475 - 4501 Mandal*

Redaktør:

*Runar Jåbekk
Leirvollen 11C
4500 Mandal
(382 - 61053)*

Piplerka kommer ut med 4 nummer i året, 3 ordinære, samt årsrapporten til Lista Fuglestasjon. Abonnementsprisen er 100 kroner for de tre ordinære numrene, og 140 kr for stasjonsrapporten i tillegg. Beløpet kan innbetaltes til bankgironummer 7319.05.08010, eller postgiro 0824.03.94341.

Piplerka trykkes i 400 eksemplarer. Annonseprisene er: Helside 500 og halvside 250 kroner.

Aktuelle adresser:

NOF Kristiansand lokallag, boks 2112 Posebyen - 4602 Kristiansand

NOF Mandal lokallag, boks 196 - 4501 Mandal

NOF Lista lokallag, boks 171 - 4561 Vanse

*Lista Fuglestasjon, Lista fyr (383 - 97 588)
Boks 31, 4563 Borhaug*

*LRSK Vest-Agder /Tellef Barøy Vestøl, Mellombølgen 143 - 1157 Oslo
Tlf. 22 29 29 40*

Carl A. Jacobsens mindefond:

*Fondet er opprettet i 1990 av Norsk Ornitoligisk Forening Vest-Agder.
Statutter fås ved henvendelse til fylkesavdelingen. Fondskonto: 7319.42.00096.
Søknadsfrist 31. desember*

Bankforbindelse: Den Norske Bank, Mandal

Forsiden: Snøspurv (Odd Jørgensen)

Leder

Med dette heftet er nok en årgang Piplerker i havn, denne gang den 23. Om du får den i hende før eller etter årsskiftet avhenger av kapasiteten på trykkeriet nå like før jul. Uansett viser utgivelsestidene for årets piplerker at det nok var riktig å gå ned til tre nummer pr. år. I 1993 har det vært rimelig bra med stoff hele tiden. Likevel tar det ganske mye tid å "sy sammen" et nummer. Undertegnede har også ansvaret for den tekniske produksjonen av stasjonsrapporten fra Lista Fuglestasjon. Når man i tillegg er opptatt på diverse andre felt er det ikke alltid lett å få tida til å strekke til!

Den gode tilgangen på stoff har ført til at årets tre nummer til sammen endte opp med 244 sider. Dette er det høyeste i Piplerkas historie. Hele 13 forfatter har bidratt med stoff i år, og dette er også bra. Jeg håper både disse og andre vil fortsette denne trenden i 1994. Da vil det fortsatt være moro å være redaktør!

Året som har gått har vært et aktivt år for foreningen. Lokallaget i Kristiansand ser ut til å fortsette den positive utviklingen, og også i Mandal ser det ut til at man er på vei opp av bølgedalen. I Lista lokallag har vel aktiviteten vært omtrent som de siste årene. Det er svært viktig for rekrutteringen til foreningen at det finnes aktive lokallag spredt i fylket. Med lokallag som stort sett drives av

enkelte ildsjeler er det likevel ikke til å unngå at aktiviteten går noe i bølgedaler.

På fuglevernfronten har vi også i 1993 hatt nok å henge fingrene i. Spørsmålet om oljeleting i Skagerak har opprettet foreningen sterkt, og vi får håpe at vi, sammen med mange andre foreninger og instanser kan forhindre prøveboring like utenfor vår sårbar kyst. Ellers er det, nær sagt som vanlig, på Lista de største konfliktene har vært. Farsund kommunes planer om utbygging i fuglefredningsområdet i Lundevågen ligger for tiden til avgjørelse i departementet. Vi ser med spenning fram til avgjørelsen i denne viktige prinsippsaken. Også når det gjelder avfallsdeponering i et viktig våtmarksområde på Østre Hauge har Lista lokallag engasjert seg sterkt, uten at det i skrivende stund er avklart noe i denne saken.

Runar Jåbekk
Mandal 12.12.93.

Finnmarkstur 9-24.7 1993

Av: Odd Jørgensen

Vi var fem forventningsfulle gutter i en VW-campingbil stappfull av bagasje på vei mot Finnmark. En tur som var planlagt nesten et år i forveien.

Avreise Mandal kl. 18.30 den 9.7.93. Første mål Elverum og **vierspurv/slagugle**. Etter et mislykket forsøk på slagugle i Finnskogen gikk turen til en kjent vierspurv lokalitet. Noen nydelige strofer fra Mortens CD-spiller, og der satt den, tett ved bilen dukket der opp en ungfugl som villig lot seg lokke. Nett ble satt opp, og etter 10 minuttersa spenning hang fuglen i nettet. Det ble en minnerik stund med mye fotografering før den fikk ring fra Mandal R.G. Ikke før vierspurven var trygt tilbake i skjul av løvverket jaget en voksen lerkefalk over oss. To storlom gav seg også høylydt til kjenne over hodene våre. Pangstart er den rette betegnelsen.

Neste stopp Brannfeltet. En diger golfbane dominerte terrenget, og en sur mann med gressklipper gav oss klar beskjed om å finne en annen campingplass, da Inge oppdaget en hortulan like ved. Ikke lenge etter fløy to traner nordover, og vi fulgte deres eksempel. Det bar opp Østerdalen mot svenskegrensa, inn på veien mot Østersund, og deretter riksvei 45 oppover.

Raske og usunne måltider på gatekjøkken og bensinfyllinger var eneste grunner til å stoppe; vi luktet Finnmark. Et stykke Finland, som ble et rot med dårlige veier og enda dårligere kart, sinket ankomsten med noen timer. En tuteldue i veikanten var det eneste lyspunktet i Finland, men så kom tollstasjonen, og vi var tilbake i Norge etter drøye to døgns kjøring.

"Hjemmet vårt" under turen.
(Foto: Inge Flesjå).

I Kirkenes ble det litt innkjøp av noen liter myggmelk, myggnett og proviant for noen døgn. Så bar det inn i Pasvikdalen. Helt innerst, ved Gjøkåsen grensestasjon slo vi leir. Der fikk vi vårt første møte med myggen, som vi hadde ventet lå på en matchvekt rundt halvkiloen, men viste seg å være i samme vektklasse som den sørpå. Men den var nok en smule hissigere og betraktelig mere tallrik. Trass i at vi gikk og fløt i myggmelk og Eurax ble det fort en del rodprikket dekorasjon på våre legemer. En kongeorn hjalp bedre enn allverdens Eurax. En mislykket labbetur i kveldingen snudde fort til lykke da vi startet spilleren med lavskrike. Tre fugl kom som skutt ut av skogen, og holdt en minneverdig

forestilling foran Gunnar og Ingés kameraer. Det ble krysset så blekket spryter.

Morgenen etter startet med meiselyder utenfor bilen. Nett og lyd ble rigget til, og ikke lenge etter lekte lappmeisene rundt spilleren. Bare en gikk i nettet, men det var nok til å kjenne sevjen stige i en myggstukken kropp.

Vi var klare for en fytthelvetes marsj etter lappugle. I strålende varme, og med myggskyer over hodene, vandret vi innover mot treriksrysa. Informasjon fra Jon G. Noddeland var til god nytte. Han hadde tilbragt nær et år i kongens klar som grensevaktt på Gjøkåsen, der vi mistente ham for å ha sett flere fugl enn russere.

*Lappmeis.
(Foto: Gunnar Gundersen).*

Over: Matpause i Pasvik.

(Foto: Inge Flesjå).

Under: Lunder.

(Foto: Gunnar Gundersen).

Polarlomvi og lomvi side om side i store antall, sammen med alker lunde toppskarv og krykkjer var et syn en fuglekikker aldri glemmer. Det formelig røyk av kamerainsene til Inge og Gunnar, og vi kunne nesten ta på fuglene som satt tett i tett ved stien.

Om kvelden kjørte vi til Nessey for å se etter tretåspett. Her våknet vi til en spasertur på noen kilometer, men utbyttet ble magert, bortsett fra ei lappmeis. Neste stopp var Lakselv, og fuglen var lappssanger, en lokalitet der den hadde hekket 5 år på rad. Men også her ble det bom.

Stabbursneset hadde derimot to havørner å by på, men dverggåsa var trukket inn i fjellet for å hekke. Et par telefoner ble tatt, og vi fikk en "sikker" snøuglelokalitet. En lang kjøretur i intens spenning, og så endelig kunne alle beundre en nesten utfarget hann av snøugle like ved veien. Det bruste i

blodet, og kameraene blinket i ett sett mot fjellets konge. Vi hadde klart det og snudde. Kort tid etter så vi en til med samme hurlomheien med kamera, kikkert og teleskop.

Tilbake til Alta, der tunge klirrende bærepeser ble lastet inn. Snøuglen ble behørig feiret, og dagen etter ble en hviledag, kun med litt kikking etter vadere langs sjøen. 12 sotsniper, temmincksnipe, svommesnipe, dvergsnipe myrsnipe m.m.

Klimaet i bilen var ikke det beste, med sure sokker, sur melk, svett tøy og diverse andre kroppslukter som fra tid til annen til og med jaget myggen. Vi var klare for hjemturen, og med Espen, alias Hjalmar jalla, som andrapilot hadde Odd og Gunnar ingen problemer med å holde seg våkne under kjøreøktene. Dersom sjåføren hang med nebbet var Espen på plass med en bjørnehistorie eller en utblåsning som fikk øynene til å renne.

*Forfatteren (med briller!) i kjent stil!
(Foto: Inge Flesjå).*

Morten beviste at han har et ekte sovehjerte, og var mer eller mindre bevisstløs fra Kautokeino til Oslo. Inge leste fugleboka 4-5 ganger på turen, og sov bare når Walkmanen sprutet tungmetall inn i ørene hans på maks volum.

En snartur innom Mølen, med hauksanger, stillits og annet snadder, så hjem til det som var igjen av ferien. En minnerik tur, som anbefales på det varmeste.

De som var med:

*Morten Helberg
Inge Flesjå
Gunnar Gundersen
Espen Jacobsen
Odd Jørgensen*

*Alker.
(Foto: Gunnar Gundersen)*

Artsliste:

Smålom	Myrsnipe	Skjærpiplerke	Polarsisik
Storlom	Brushane	Gulerle	Furukorsnebb
Havhest	Kvartbekkasin	Linerle	Konglebit
Havsule	Enkeltbekkasin	Sidensvans	Dom pap
Storskavr	Rugde	Jernspurv	Kjernebiter
Toppeskavr	Småspove	Blåstrupe	Lappspurv
Gråhegre	Storspove	Rødstruppe	Snøspurv
Knoppsvane	Sotsnipe	Rødstjert	Gulspurv
Sangsvane	Rødstilk	Buskskvett	Hortulan
Grågås	Gluttsnipe	Steinskvett	Vierspurv
Kanadagås	Grønnstilk	Ringtrost	Sivspurv
Brunnakke	Strandsnipe	Svartrrost	
Krikkand	Steinvender	Gråtrost	
Stokkand	Svømmesnipe	Måltrost	
Stjertand	Fjelljo	Rødingetrost	
Toppand	Tyvjo	Duetrost	
Bergand	Storjo	Sivsanger	
Ærfugl	Dvergmåke	Hauksanger	
Stellersand	Hettemåke	Tornsanger	
Havelle	Fiskemåke	Hagesanger	
Svartand	Sildemåke	Munk	
Sjørre	Gråmåke	Løvsanger	
Kvinand	Polarmåke	Fuglekonge	
Lappfiskand	Svartbak	S.h. fluesnapper	
Siland	Krykkje	Lappmeis	
Laksand	Makrellterne	Granmeis	
Havørn	Rødnebbterne	Svartmeis	
Musvåk	Lomvi	Blåmeis	
Fjellvåk	Polarlomvi	Kjøttmeis	
Kongeørn	Alke	Spettmeis	
Fiskeørn	Teist	Trekryper	
Tårnfalk	Lunde	Tornskate	
Dvergfalk	Bydue	Varsler	
Lerkefalk	Ringdue	Lavskrike	
Jaktfalk	Gjøk	Skjære	
Storfugl	Snøugle	Kråke	
Lirype	Jordugle	Ravn	
Trane	Tårnseiler	Star	
Tjeld	Grønnspett	Gråspurv	
Sandlo	Sanglerke	Pilfink	
Heilo	Fjellerke	Bokfink	
Vipe	Sandsvale	Bjørkefink	
Sandløper	Låvesvale	Grønnfink	
Dvergsnipe	Taksvale	Stillits	
Temmincksnipe	Trepiplerke	Grønnsisik	
Tundrasnipe	Heipiplerke	Tornirisk	
Fjæreplytt	Lappiplerke	Gråsisik	

Nytt fra LRSK - Vest-Agder

Av: Tellef Barøy Vestøl

Oppdatering av hekkestatus for noen arter i Vest-Agder.

Etter at LRSK presenterte en fullstendig artliste for Vest-Agder i Piplerka nr 1-93 (s 29-35), har vi fått et brev fra Knut S. Olsen på Lista. Han kommenterer bl.a. at mange B-arter mangler. Det var egentlig ikke meningen at lista skulle omfatte B-arter, men noen snek seg likevel inn på lista. Planen er å komme med en oversikt over B-arter i et sener nummer av Piplerka.

Men Knut kommenterer også endel arters hekkestatus, og disse kommentarene ledet til at vi på LRSK-møtet i oktober gikk nøyne gjennom disse og andre arters hekkestatus i Vest-Agder. Jeg presenterer nedenfor det foreløpige resultatet av dette arbeidet. Noen arter krever nøyere granskning, og vi vil komme tilbake til dem etterhvert som statusen blir avklart. For et par av artene gjelder det hekkefunn fra forrige århundre, og mange sjeldenhetskomiteer gir arter som ikke er observert/ikke er funnet hekkende på mange år (f.eks. etter århundreskiftet, de siste 100 år eller siden komiteen ble opprettet). Men foreløpig holder vi i Vest-Agder oss til en og samme status hvor lenge det er siden siste funn.

Toppskarv:

Knut S. Olsens opplysninger om hekking av topsskarv på Skarvøy i Farsund kommune før århundreskiftet er nye for komiteen, og er f.eks. ikke nevnt i Haftorns "Norges Fugler". Slike opplysninger må dokumenteres gjennom referanser til skriftlige kilder eller gjennom pålitelig, muntlig tradisjon.

LRSK anerkjenner ikke topsskarv som hekkende i Vest-Agder før slik dokumentasjon eventuelt foreligger.

Myrrikse:

Komiteen har til dags dato ikke mottatt dokumenterte opplysninger om hekking i Vest-Agder. Det er neppe tvil om at arten hekker tilnærmet årlig på Lista og muligens mer sporadisk også andre steder i fylket. Arten er sårbar i hekketida, og LRSK vil ikke oppfordre til systematisk leting etter egg/unger på potensielle hekkeplasser. Men dersom noen observatører sitter inne med opplysninger som kan dokumentere hekking, vil komiteen selv sagt svært gjerne få disse opplysningene tilsendt og vurdere dem.

LRSK anerkjenner ikke myrrikse som hekkende i Vest-Agder.

- Myrsnipe:** Den sørlige underarten *C. a. schinzii* har hekket på Lista i Farsund kommune i stadig minkende antall, til den siste gang ble konstatert hekkende i 1985 (Knut S. Olsen i brev). Den nordlige underarten *C. a. alpina* er rapportert hekkende fra Hytteheia v/Roskreppefjorden i Sirdal Kommune i 1987 (1 par 8/7-87 Kåre og Knut S. Olsen). Funnet er publisert i LRSK-rapporten for 1987 i Piplerka nr 3-4/88 s 125.
LRSK anerkjenner myrsnipe u.a. C. a. alpina som hekkende i Vest-Agder.
- Svarthalespove:** Et par med oppførsel som kan tyde på hekking er rapportert fra Slevdalsvann i Farsund kommune i mai 1954, publisert i Sterna bind 1 hefte 23 s 16. Komiteen finner ikke at omstendighetene rundt funnet kvalifiserer til annet enn mulig forsøk på hekking.
LRSK anerkjenner ikke svarthalespove som hekkende i Vest-Agder.
- Nattergal:** På Odderøya i Kristiansand sentrum hørtes nattergalen syngе årlig fra slutten av 70-tallet og et godt stykke ut på 80-tallet. Et av årene 1983 eller 1984 ble det gjort forsøk på å finne et eventuelt reir. Ifølge opplysninger komiteen sitter inne med, ble reiret funnet, men dette er aldri blitt rapportert til LRSK. Komiteen vil gjøre et forsøk på å få den aktuelle observatøren til å beskrive hekkfunnet slik at det eventuelt kan verifiseres.
LRSK anerkjenner ikke nattergal som hekkende i Vest-Agder.
- Gresshoppesanger:** Komiteen har mottatt informasjon som dokumenterer at et par gresshoppesangere hekket i Slevdalsvannet i Farsund kommune i 1992 (kull med nyutfløyne pull 13/8, Nils H. Lorentzen). Det er liten tvil om at arten er fast hekkekfugl på denne lokaliteten og kanskje på flere lokaliteter på Lista. LRSK oppfordrer alle observatører som sitter inne med opplysninger om hekking av gresshoppesanger til å sende dem inn til komiteen for vurdering.
LRSK anerkjenner gresshoppesanger som hekkende i Vest-Agder.
- Myrsanger:** Komiteen har aldri mottatt dokumentasjon på at arten har hekket i Vest-Agder. Det er liten tvil om at myrsangeren har en fast hekkebestand i fylket. LRSK oppfordrer alle observatører som sitter inne med opplysninger som kan dokumentere hekking til å sende disse inn til vurdering.
LRSK anerkjenner ikke myrsanger som hekkende i Vest-Agder.
- Skjeggmeis:** Hekking i Slevdalsvannet i Farsund kommune 1992 er godkjent av NSK. Hekkefunnet var ennå ikke godkjent da artslista for Vest-Agder gikk i trykken, og skjeggmeis ble derfor ikke med som hekkeart.
LRSK anerkjenner skjeggmeis som hekkende i Vest-Agder.

Lappspurv:

Hekkefunn skal ifølge Knut S. Olsen være rapportert nesten hvert år fra området ved Håhellervann i Sirdal kommune fra slutten av 70-tallet til midt på 80-tallet. Imidlertid inneholder LRSK-arkivet bare en eneste observasjon av lappspurv fra dette området, nemlig 1 juv 4/8-78, rapportert av Kåre Olsen. I LRSK/Vest-Agders "Faunistiske rapport fra Vest-Agder 1975-1979" (Vår Fuglefauna 6 (1983) s 116) mener Kåre Olsen selv at observasjonen "indikerer mulig hekking i området". Dette er den eneste observasjonen av lappspurv som er publisert fra fjellområdene i fylket i hekketiden, helt til Knut S. og Kåre Olsens observasjon av 1 par med hekkeoppførsel på Geitheii i Åseral kommune 8/6-91 (kommer i Piplerka nr 4/93). LRSK vil be om at komiteens arkiv om mulig blir supplert med opplysninger om lappspurvens forekomst i Sirdal 1978-85, og om en nærmere beskrivelse av hekkeoppførselen til paret i Åseral i 1991.

LRSK anerkjenner ikke lappspurv som hekkende i Vest-Agder før mer håndfast dokumentasjon foreligger.

Snøspurv:

Reir med 5 pull ble iflg Knut S. Olsen funnet få meter over på Aust-Agdersida av fylkesgrensa ved Håhellervannet i Valle kommune 23/6-74. 3 hanner som sang og sanket mat på fylkesgrensa antas å ha hekket her, men ingen konkrete bevis for hekking i Vest-Agder ble observert. Komiteen ser ikke på disse observasjonene som fullgodt bevis for at snøspurven har hekket i Vest-Agder.

Imidlertid har komiteens sekretær ved utarbeidelsen av fylkeslista glemt et rapportert hekkefunn fra Urdalsknuten i Sirdal, der 1 par og minst 1 juv som ennå ikke var fullt flygedyktig og fortsatt ble matet av de voksne, ble observert 7/7-81 av Tellef Vestol (publisert i Piplerka nr 2-3/84). Observasjonen ble gjort ca 1 km fra fylkesgrensa i 1350 meters høyde.

LRSK anerkjenner snøspurv som hekkende i Vest-Agder.

Kornspurv:

Robert Collett oppdaget en liten koloni på Borhaug (nåværende Farsund kommune) i 1877. To hanner og en halvvoksen unge ble skutt 20/7, og flere ble sett (Haftorn 1971). Dette er de eneste opplysningene som finnes om hekkende kornspurv i fylket, men ikke desto mindre forsvarer kornspurven en plass som hekkeart på artslista for Vest-Agder.

LRSK anerkjenner kornspurv som hekkende i Vest-Agder.

Sildemåke u.a. *Larus fuscus graellsii* i Vest-Agder

I den nyeste artslista for Vest-Agder (Vestøl 1993) er tre underarter av sildemåke tatt med. I en fotnote blir det kommentert at underarten *graellsii* sannsynligvis opptrer regelmessig i fylket, men at omfanget er dårlig kjent. Dette er først og fremst basert på Haftorns antagelse om at "Trolig besøker rasen i mindre antall nokså regelmessig vest- og sørkysten av Norge" (Haftorn 1971 s 342).

En gjennomgang av LRSK-arkivet viser at ikke en eneste observasjon av denne vestlige underarten er rapportert inn fra Vest-Agder. LRSK-listene fra Vest-Agder har fram til 1993 ikke vært spesifisert på underartsnivå, og det kan være grunnen til at observasjoner av *graellsii* aldri er kommet inn til LRSK. Men det kan også tenkes at denne underarten ikke blir observert hos oss.

Imidlertid er det publisert en observasjon av *graellsii* fra fylket, nemlig 2 ind ved Lista Ornitologiske Stasjon 23.5.91 (Rør 1992 s 28).

Haftorn (1971) nevner bare tre observasjoner av *graellsii* i Norge, nemlig 1 ind Karmøy september 1920, 1 ind Florø 7.4.23 og 2 ind Florø 28.4.24. Ved å bla gjennom NSKFs rapportene i Vår Fuglefauna fant jeg en observasjon fra 24.3.86, da to 4k-fugler ble sett på Mølen (Bentz & Clarke 1990 s 136). *Graellsii* har aldri stått på noen offisiell NSKFs liste. At det etter alt å domme bare er publisert denne ene observasjonen i Vår Fuglefauna kan derfor være helt tilfeldig. Hva som måtte være rapportert og publisert i lokaltidsskrifter rundt om i landet vet jeg ikke.

LRSK ønsker å få rapport med beskrivelse av alle observasjoner av sildemåke u.a. *L. f. graellsii* i Vest-Agder, også tilbake i tid. Dersom det ikke kommer inn rapporter som LRSK kan anerkjenne, vil denne underarten bli strøket fra artslista for fylket.

Litteratur

- Bentz P.-G. & Clarke A.W. 1990: Sjeldne fugler i Norge i 1988. *Vår Fuglefauna 13: 131-143.*
- Haftorn S. 1971: *Norges Fugler*. Universitetsforlaget, Oslo.
- Rør J.E. (red) 1992: *Lista Ornitologiske Stasjon. Årsrapport 1991*.
- Vestøl T. 1993: Nye LRSK-lister for Vest-Agder. *Piplerka 23: 29-35.*

Trekkregistreringer Mønstermyr høsten 1992

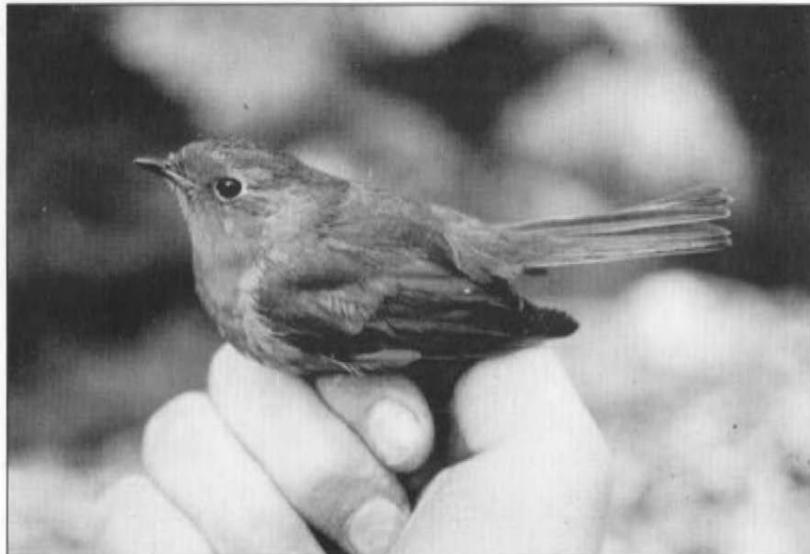
Av: Brødrene Grimsby

Innledning:

For nye leser kan vi nevne at Mønstermyr ligger ved Kvanvik, ca 10 km. SV for Flekkefjord. En nærmere områdebeskrivelse finnes i Piplerka nr. 1-91 s. 28-40, samt 1991 resultatene i Piplerka nr. 2-92. Denne artikkelen omhandler resultatene for 1992 sesongen.

I likhet med de to foregående sesonger (1990 og 1991) har vi fulgt samme målsetting med arbeidet på Mønstermyr. Der vi satser på: 1) Telling av direktetrekkende rovfugler, 2) ringmerking på myra og i skogen, 3) telling av direktetrekkende småfugl og 4) registrering av rastende vadefugl på myra.

Telling av direktetrekkende småfugler ble bare i liten grad prioritert, også telling av rovfugler har blitt redusert som en følge av at det enkelte dager har vært kun en person som har utført registreringene.

Beste ringmerkingsdag med 151 rødstruper den 27.09. vitner om et vanvittig morgenrush. Glem morgenkaffet!
(Foto: Geir Grimsby).

Vi må likevel kunne si oss ganske godt fornøyd med resultatene for 1992 sesongen. Tatt i betrakning den aktive satstingen på blåstrupe-prosjektet i Øvre Sirdal denne sesongen. Blåstrupe-prosjektet la beslag på de første ukene. (uke 30-32) Sen oppstart den 10 august, hadde bare innvirkning på antall rastende "tringa-sniper" på myra og ringmerknings resultatene. Dette gikk antakelig mest utover antallet ringmerkede løvsanger, tornsanger, heipiplerke og sivspurv, som hadde nærmere 20% av 1991 totalen innenfor dette tidsrommet.

Bemannning:

Følgene personer har deltatt i arbeidet:
 Geir Grimsby med 37 dager, Eivind Schiander 21, Svein Grimsby 18, Per Ø. Grimsby 13, Kjell Grimsby 9, Jan Møller Jensen og Atle Grimsby 4, Svein T. Jordtveit, Jorunn og Ida Schiander 2 dager, mens Jan Erik Rører, Norman Strømland, Per I. Myre, Lista lokallag og Sirdals gruppa står loggført med en dag hver.

Dekningstabell:

Tall som er **uthevet** = telling av trekkende fugl og ringmerking.

Tall som ikke er uthevet = kun telling av trekkende fugl.

Jul.: 5-14-16-17-26

Aug.: 10-12-14-15-16-**18-21-22-23-24-27-29-30**

Sep.: 1-2-3-5-6-10-11-13-15-17-**18-19-20-21-23-24-26-27-29-30**

Okt.: 2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13-16-17-18-19-21-22-23-25

Nov.: 8-11

Sen oppstart medførte muligens underestimering av
 tringasnipene. Likevel ble grønnstilk ny merkeart i år.
 (Foto: Geir Grimsby).

Værtabell:

	NV-V	SØ-Ø	NØ-N	SV-S	Skift.	Sum:
Juli:	1	1	1	1		4
August:	1	1	5	6		13
September:	1	7	4	6	1	19
Oktober:	6	5	2	1		14
November:				1	1	2
sum:	9	14	11	15	3	52 dager

Rovfugltrekket:*Oversikt over direktetrekkende rovfugl, fordelt månedsvise:*

	Aug.*)	Sept.	Okt.	Nov.*)	Tot-92
Fiskeørn**)	0	0	0	0	1
Hønsehauk	6	14	25	2	47
Spurvehauk	142	736	73	1	952
Fjellvåk	0	15	38	0	53
Musvåk	37	54	1	0	92
Vepsevåk	6	6	1	0	13
Kongeørn	0	0	5	1	6
Myrhauk	1	7	12	0	20
Sivhauk	0	1	0	0	1
Jaktfalk	0	1	0	0	1
Vandrefalk	3	7	3	0	13
Lerkefalk	0	0	1	0	1
Aftenfalk	1	1	0	0	2
Dvergfalk	6	50	4	0	60
Tårnfalk	38	442	39	0	519
Aften-/Lerkefalk	0	1	0	0	1
Ubestemt Våk	1	8	1	0	10
Ubestemt Ørn	0	0	1	0	1
Totalt:	241	1343	204	4	1792

*) Det var ingen dekning i første uke av august (uke:32), og i november var det kun dekning 1. dag i uke 45. (Se forøvrig bemanningsoversikt)

**) Det ble observert en Fiskeørn trekkende sørøst den 26/7-92

Prosentvis oversikt over rovfugltrekket i årene 1990-1992.

Art	1990	1991	1992
Spurvehauk	72,0	63,7	51,7
Hønsehauk	1,7	1,8	2,7
Tårnfalk	14,2	12,7	30,0
Dvergfalk	1,6	1,1	3,5
Musvåk	5,0	7,4	5,0
Myrhauk	3,0	1,6	1,1
Fjellvåk	0,3	7,2	3,0
Vepsevåk	0,3	2,0	0,7
Andre	1,9	2,5	2,3

Kommentarer til rovfugltrekket 1992:

Rovfuglenes trekkforløp over Mönstermyr høsten 1992, må sies å være ganske spesielt i forhold til tidligere sesonger. Hele 75% (1337 ind.) av de direktetrekkende rovfugl denne sesongen, (1792 ind.) passerte i løpet av september måned.

Værforholdene var nok årsak til det konsentrerte rovfugltrekket vi hadde høsten-92, med to klare trekktopper i hhv. uke 36 og 39. Hovedtyngden av trekket passerte i svake vinder (bris) av NØ retning. Under første trekktopp i uke 36 trakk rovfuglene i hovedsak NV retning, mot Sokndal. Mens andre trekktopp i uke 39 trakk rovfuglene i SØ retning mot Framvaren, Lista.

I uke 37 og 38 var det ugunstige værforhold for rovfugl med sterke vinder (kuling) fra S-SV med regn og tåke, som gir liten oppdrift og muligheter for et rasjonelt trekkforløp. Dette førte til et nermest eksplosjonsartet trekk av rovfugl forbi Mönstermyr når godværet endelig meldte seg igjend i uke 39.

Vi kan ikke si oss helt fornøyd med kvaliteten på trekktellingene i 1992 sesongen. Bemanningsituasjonen (fri til rett tidspunkt) og værforhold må ta litt av skylden for dårligere dekning av rovfugltrekket enn tidligere år. Med kun 36 telledager i ukeperioden, uke 33 til uke 45, gir det en gjennomsnittlig dekning på 3 dager pr. uke. Mot hhv. 3,6 dager pr. uke i 1990 og 4 dager pr. uke i 1991. Det må også nevnes at ut i fra Lista Ornitologiske Stasjons resultater for 1992 kan vi se at vi mistet endel gode trekkdager for rovfugler, hvor det ikke var dekning på Mönstermyr.

Tidligere tellinger (bla. Skarpenes 86-89, og Mönstermyr 90-91) har vist at rovfuglene trekker i store antall, kun på dager med optimale værforhold. Det kan derfor være litt tilfeldig om en har dekning på disse aktuelle dager. En dag markerte seg spesielt denne høsten. Den 27/9 i uke 39 ble det registrert over 500 trekkende rovfugler, der av 280 spurvehauk, 190 tårfalk og 15 musvåk, alle dro sør-øst. Et slikt massivt trekk av tårfalk (190) er trolig helt unikt sett utifra Norske forhold.

Likevel er det endel klare tendenser vi kan trekke ut av tallmaterialet i forhold til tidligere år. Bla. laveste individ tall for spurvehauk med bare 952 direktetrekkende ind., som utgjør kun 53% av 1992 sesongens rovfuglantall. (1792 ind.) Samtidig har det vært en kraftig økning av antall trekkende småfalk, og da særlig tårfalk denne sesongen.

Etter tre sesonger med solid satsning på trekksstudier av rovfugl ved Mönstermyr, har vi fått svar på en rekke spørsmål. Men samtidig har det også dukket opp endel nye spørsmål. Den viktigste bekreftelse så langt er at rovfugltrekket på Mönstermyr er uhyre vær- og vindavhengig, særlig med tanke på termiske luftforhold som bestemmer når og hvor trekkende rovfugler forlater landet vårt. Angivelse av hekkesuksess og bestands-størrelse/utvikling er heller vanskelig å trekke ut

av materialet på så kort tid.

Ellers så finnes det lite sammenlignings materiale på trekkende rovfugler i Norge/norden, med unntak av Falsterbo.

Etter sesongen 1993 vil det sanssynligvis komme en mer utfølgende beskrivelse av rovfulgtrekket på Sør-vestlandet, da det også vil foregå tellinger av rovfugler på faste datoer andre steder i Vest Agder.

Småfugltrekket:

På grunn av ujevn bemanning og satsning på ringmerkning på de beste trekkdager, er tallmateriale for småfugltrekket svært lite representativt for enkelte arter. Vi har derfor valgt å utelate oversikten over totale trekktall for enkelte spurvefugl i årets rapport.

Tidlige trekkere som bla. tårnseiler, lävesvale og buskskvett er loggført med høyere antall enn tidligere år, med unntak av linere. Fuglekonge er sterkt under representert i årets Mönstermyrlogg, sett i forhold til antall merkede fugl og erfaringer fra andre stasjoner. Disse forhold har nok sammenheng med dårligere dekning og loggrutiner på småfugltrekket i 1992 sesongen. Men ut i fra logg materialet kan vi trekke følgende generelle bemerkninger:

To ringmerkede og en observert dvergspurv i perioden 30.09 - 16.10. Bra buskspurvlokalitet!
(Foto: Geir Grimsby).

Med unntak av nøttekråke, bjørkefink og grønnsisik var det få arter som opptrådte invasjonsartet på Mørnstermyr, høsten 1992. Arter som sidensvans, svartmeis, gråspett og flaggspett opptrådte fåtallig/manglet i forhold til tidligere sesonger. Ellers så ble det ikke registrert noen spesielt gode trekkdager for trost denne høsten.

Spesielle obsevasjoner:

Vepsevåk	3 ind. NV 5/8, 1 ind. SØ 4/10
Sivhauk	1 hunn SØ 27/9
Lerkefalk	1 ad. rastende 23/8, 1 ad. NV 30/9
Aftenfalk	1 ad. hann NV 30/8, 1 ung 5/9, ad. hann NØ
Kongeørn	2 unge Nv 10/10
Vannrikse	1 ind 20/9
Sotsnipe	1 ind. 12/8
Dobbeltbekkasin	1 ind 27-29/8, 1 ind. 16/10
Hornugle	1 ind 10/10
Jordugle	4 obs. i perioden 13/9-17/10
Skogdue	2 ind. SØ 22/8, 1 ind. 6/9
Tretåspett	1 ind tr. SØ 30/9
Blåstrupe	max. 7 ind. 15/8, totalt 18 ind 10/8-29/9
Svartstrupe	1 ind (u.a. maura) 27/9
Duetrost	max. 5 ind. 21/10
Gresshoppesanger	tils. 9 ind. i perioden 12/8-13/9
Myrsanger	1 ind. r.m. 18/8
Gulbrynsanger	1 ind. ringmerket 19/9
Spettmeis	1 hunn (u.a. caesia) r.m. 6/9
Stilits	1 ind. SØ 30/9, 1 ind. SØ 25/10
Konglebit	1 ind. 20/9
Kjernebiter	28 ind. NV 15/9
Nøttekråke	28 ind. SØ 27/9, totalt 93 ind. loggført i høst
Kornkråke	2 ind. SØ 17/10
Hortulan	1 ind. 16/8
Dvergspurv	1 2k+ r.m. 30/9, 1 lk r.m. 3/10, 1 ind 16/10

Ringmerking:

Det ble ikke satset på ringmerking om våren. P.g.a. blåstrupeprosjektet i Sirdal ble det bare utført en svært begrenset fangst i perioden 14/7 til 10/8 med 3-5 nett. Standardisert fangst med fast nettantall på 10-11, kom ikke igang før 12/8. Ellers så brukte vi de samme nettplasseringer og rutiner som forrige høstsесong.

Nytt for året var et tredve-fots heisnett i to høyder, som ble utprøvd fra den 4. oktober og utover. Eivind Schiander er ingeniøren for det vakre byggverket, og vi er nå interessert i å prøve med ett seksti-fots heisnett til neste sesong. Heisnettet fanget bra på troster og finkefugl.

Totalt ble det ringmerket 4446 fugl i 1992 fordelt på 57 ringmerkningsdager (gj.sn. 87 fugl pr. dag), mot 4562 fugl på 56 dager (gj.sn. 81 fugl pr. dag) i 1991.

Det ble totalt merket 57 forskjellige arter og 4 underarter i

Det var en god fangst av varsler, med hele 3 ind. høsten -93.
(Foto: Geir Grimsby).

1992. Det ble hele 11 nye ringmerkingsarter for Mønstermyr i løpet av denne sesongen: dvergfalk (1), heilo (1), dvergsnipe (3), grønnstilk (1), gjøk (1), sanglerke (1), svartstrupe (1), myrsanger (1), gråfluesnapper (3), bergirisk (3), og gulspurv (1).

Ringmerkingsoversikt:

	1990-91	1992	Totalt.
*Dvergfalk	-	1	1
*Heilo	-	1	1
*Dvergsnipe	-	3	3
Enkeltbekkasin	12	8	20
Kvartbekkasin	18	9	27
Skogsnipe	1	-	1
*Grønnstilk	-	1	1
Vendehals	4	-	4
Flaggspett	1	-	1
*Gjøk	-	1	1
*Sanglerke	-	1	1
Trepiplerke	53	20	73
Heipiplerke	538	407	945
Linerle	4	1	5
Varsler	1	3	4
Jernspurv	393	191	584
Gjerdesmett	75	90	165
Gresshoppesanger	7	2	9
Sivsanger	4	6	10
*Myrsanger	-	1	1
Rørsanger	4	3	7

	1990-91	1992	Totalt.
Gulsanger	3	3	6
Munk	15	12	27
Møller	4	4	8
Tornsanger	52	47	99
Hagesanger	33	12	45
Bøksanger	2	-	2
Løvsanger	1846	762	2608
Gransanger	37	20	57
u.a. tristis	1	2	3
*u.a. colybita	-	1	1
Gulbrynsanger	1	1	2
Lappsanger	1	-	1
Fuglekonge	718	917	1635
*Gråfluesnapper	-	3	3
Svarthvit fluesnapper	21	18	39
*Svartstrupe	-	1	1
Buskskvett	85	64	149
Steinskvett	5	3	8
Rødstjert	25	39	64
Rødstruppe	577	574	1151
Blåstruppe	5	6	11
Svarttrost	38	40	78
Ringtrost	2	1	3
Gråtrost	23	17	40
Rødvingetrost	395	176	571
Måltrost	54	20	74
Duetrost	1	-	1
Stær	2	-	2
Stjertmeis	40	47	87
Granmeis	82	27	109
Svartmeis	147	2	149
Blåmeis	152	33	185
Kjøttmeis	100	73	173
Spettmeis	2	1	3
*u.a. caesia	-	1	1
Trekryper	6	7	13
Bokfink	93	29	122
Bjørkefink	126	245	371
Grønnfink	36	2	38
Grønnsisik	2	50	52
*Bergirisk	-	3	3
Dompap	5	-	5
Rosenfink	2	1	3
Gråsisik	359	33	392
u.a. cabaret	30	34	64
Polarsisik	16	-	16
Konglebit	1	-	1
Grankorsnebb	7	-	7
*Gulspurv	-	1	1
Hortulan	1	-	1
Dvergspurv	2	2	4
Sibirspurv	1	-	1
Sivspurv	836	363	1199
Lappspurv	3	-	3
<hr/>			
Sum:	7110	4446	11556

De 5 beste ringmerkningsdager i 1992 fordelt på 3 mestmerkede arter:

- 331 ind. 27/9: rødstrupe 151, fuglekonge 101, sivspurv 13.
- 196 ind. 12/8: løvsanger 120, heipiplerke 34, sivspurv 10.
- 191 ind. 29/9: fuglekonge 133, rødstrupe 36, gjerdessmett 8.
- 175 ind. 30/9: fuglekonge 132, rødstrupe 18, sivspurv 8.
- 172 ind. 17/9: sivspurv 31, bjørkefink 31, rødstrupe 23.

Resultater for bruk av lyd som fangstmiddel:

Det blir brukt to enkle kassettspillere, som regel en på myra og en i skogen, og det blir brukt lyd fra det lysner til trekket avtar kl. 13⁰⁰ til kl. 14⁰⁰. Det er stort sett tilfeldigheter som avgjør fangst av dagtrekkere som bjørkefink, rødvingetrost, og gråtrost. Bruk av lyd på arter som rødstrupe og jernspurv derimot kan gi et skjevt bilde av trekkforløp ved tilfeldig lydbruk. Vi har derfor forsøkt å holde et standardisert program for lydbruk av disse arter. Lydbruken bygger på erfaringer gjort tidligere år på Skarpenes (1986-89) og Mønstermyr (1990-91).

Følgende arter er med i standardisert program med daglig lydbruk:

Art:	Periode:	Tidsrom:	Effekt:
Heipiplerke	10/8-13/9	10 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	god under spes. forhold**
Jernspurv	18/8-17/9	09 ⁰⁰ -11 ³⁰	god på dager m/trekk
Rødstrupe	30/8-10/10	06 ⁰⁰ -08 ⁰⁰	god effekt
Rødvingetrost	17/9-25/10	08 ⁰⁰ -11 ⁰⁰	ganske god enkelte dager
Bjørkefink	15/9-25/10	08 ⁰⁰ -11 ⁰⁰	varierende/+ andre finker
Svarttrost*	16/10-25/10	06 ⁰⁰ -08 ⁰⁰	liten effekt
Gråtrost*	16/10-25/10	08 ⁰⁰ -11 ⁰⁰	ganske god v/direktetrekk

* vanskelig å måle effekt av lydbruk, da flere kommer seg ut av nettene
 ** etter langvarig tørke ved nett nær åpen bekk.

Innrapporterte gjennfunn og kontroller fra 1990-1992:

Dvergfalk, <i>Falco columbarius</i>	NOS 6121 298	17.09.92	- --	x	12.10.92 644 SW ENGLAND
					Newton-Aycliffe, Durham
Rødstrupe, <i>Erithacus rubecula</i>	NOS E156 957	25.08.90	X 1K	v	16.09.90 861 SSW BELGIA
					Zwin, West-Vlaandern
	NOS E173 320	22.09.90	X 1K	x	03.10.90 665 S NEDERLAND
					Hengelo, Overijssel
	NOS E323 892	29.09.91	X 1K	v	26.04.91 635 ESE SVERIGE
					Ottenby, Öland
	NOS E376 737	29.09.92	X 1K	v	05.10.92 659 SW ENGLAND
					Spurn Head, Humberside
	NOS E323 956	29.09.92	X 1K	?	16.02.93 3405 S ALGERIE
					Tizi Ouzou, Alger
	NOS E390 235	04.10.92	X 1K	v	14.12.92 845 SSW BELGIA
					Waregem, West-Vlaandern

Jernspurv, <i>Prunella modularis</i>							
NOS E323 809	27.09.91	X 1K	x	03.04.93	485 SSE	TYSKLAND	
				Bottsand,	Schleswig-Holstein		
Gjerdesmett, <i>Troglodytes troglodytes</i>							
NOS H337 305	31.08.91	- --	v	27,10 91 54	ESE	VEST-AGDER	
				Ronekilen,	Mandal.		
Løvsanger, <i>Phylloscopus trochilus</i>							
NOS H312 569	18.09.90	X 1K	v	27.09.90	546 S	NEDERLAND	
				Oosterend,	Terschelling		
NOS H335 799	05.08.91	X 1K	v	16.05.92	44 WNW	ROGALAND	
				Eigerøy fyr.			
NOS H397 526	14.07.92	- --	x	22.08.92.	361 SE	DANMARK	
				Snoghøj,	Jylland		
Rødvingetrost, <i>Turdus iliacus</i>							
NOS 8278 131	05.10.90	X 1K	x	28.05.91	1564 SW	FRANKRIKE	
				Nerigcan,	Gironde		
NOS 8278 284	07.10.91	- --	x	15.10.91	528 W	SCOTLAND	
				Cove Bay,	Grampian		
NOS 8255 658	11.10.91	- --	x	01.12.91	2138 SSW	SPANIA	
				S.Martin D.	Vald,	Madrid	
Svartmeis, <i>Parus atter</i>							
NOS H312 591	29.09.90	X 1K	v	21.11.90	54 ESE	VEST-AGDER	
				Bongstø,	Mandal.		
Kjøttmeis, <i>Parus major</i>							
NOS E146 163	14.10.90	- --	v	31.01.91	68 ESE	VEST-AGDER	
				Jåbekk,	Mandal.		
Bjørkefink, <i>Fringilla montifringilla</i>							
NOS E390 541	10.10.92	- --	x	29.10.92	827 SSW	NEDERLAND	
				Wingene,	West-Vlaanderen		
Sivspurv, <i>Emberiza schoeniclus</i>							
NOS E156 883	23.08.90	X 1K	v	30.10.90	861 S	BELGIA	
				Oneux/Theux,	Luik		
NOS E156 867	23.08.90	X 1K	v	22.10.90	1606 SSW	FRANKRIKE	
				Villeton,	Lot-et-Garonne		
NOS E341 076	09.10.91	M 1K	v	28.03.92	547 SSE	TYSKLAND	
				Naherfürth,	Schleswig-Holstein		

Kontroller av fremmede fugl:

Rødstrupe, <i>Erithacus rubecula</i>							
SVS BB52 430	16.10.91	X 1K	v	25.10.91	990 WSW	Mönstermyr	
Store Fjäderägg, <i>Västerbotten</i> , SVERIGE							
Hagesanger, <i>Sylvia borin</i>							
SVS 2KB 86868 25.08.90	X 1K	v	05.09.90	416 WSW	Mönstermyr		
Hammarön, S. Värmland, SVERIGE							
Sivspurv, <i>Emberiza schoeniclus</i>							
ESI 02271035 21.01.89	M 2K+	v	22.09.90	2137 N	Mönstermyr		
S.Martin, Madrid, SPANIA							
NLA B813 261	23.03.91	M 2K	v	20.09.91	596 N	Mönstermyr	
Tjeukemeer, Friesland, NEDERLAND							
Paris 3638246 25.10.89	F 1K+	v	23.08.90	1606 NNE	Mönstermyr		
Villeton, Lot-et-Garonne							

Rastende vadefugl på myra:

Mönstermyr har tideligere vært en fuktig torvmyr som i slutten av 1970-tallet ble drenert og dyrket opp. Store deler av grøftene ligger i åpne kanaler, og i flomperioder kan de fuktigste partier bli oversvømmet. Nettopp dette at det ligger

så mye åpent vann i den dyrka marka har hatt positiv virkning for de fleste vaderene. Dette gjelder særlig for bekkasinene.

Max. dagsantall fordelt på ukenummer for rastende vadere på myra:

Heilo	max. 14 ind. uke 36, totalt rastende 55 ind.
Dvergsnipe	3 ind. 2/9
Skogsnipe	max. 5 ind. uke 33, totalt rastende 32 ind
Grønnstilk	max. 2 ind uke 38
Gluttsnipe	1 ind. uke 36 og 38, totalt rastende 2 ind.
Rødstilk	max. 4 ind. uke 36, totalt rastende 6 ind.
Brushane	max. 3 ind. uke 36, totalt rastende 6 ind.
Rugde	max 2 ind. uke 39, totalt 7 ind.
Enkeltbekasin	max. 30 ind. uke 36, totalt rastende 327 ind.
Kvartbekasin	max. 15 ind. uke 40, totalt rastende 103 ind.
Dobbeltbekasin	1 ind. uke 33 og 42, totalt rastende 2 ind.

*Kun 2 spettmeis ble ringmerket denne høsten, derav ett ind. som viste karakterene til den sørlige underarten *S.e. caesia*, den 6/9. Legg merke til mørk blå overside, lang øyestripe, manglende hvitt over øyestripe og orange på buk og bryst.*
(Foto: Atle Grimsby).

Rapporteringsarter 1990

Redigert av Tellef Barøy Vestøl

Denne rapporten presenterer observasjoner fra 1990 som er sendt inn til LRSK. Artsutvalget følger listen som står i Piplerka 1-90 s. 52-53, med enkelte tillegg. Også dette året er dekningen god i Mandal, Farsund og Flekkefjord, mens rapporteringen fra resten av fylket er mer tilfeldig.

SMÅLOM H

STORLOM H

ISLOM L

TOPPDYKKER

Farsund: 1 Hanangervann 09.04 (KOL), 1 Nesheimvann 01.05, 22.06 og 14.07 (KOL), 2 Vågsvollvåien 16.12 (LOS)

GRÅSTRUPPEDYKKER

Farsund: 1 Vågsvollviga 03.02, 10.02, 18.02 og 10.03 (KOL,LOS), 1 (oljeskadd) Sigersvoll 09.02 (KOL), 1 Stavestranda 19.02 (KOL), 1 Steinodden 07-11.04, 28.04 og 1 ad 20-25.07 (KOL,LOS), 1 Rauna 27.09 (KOL), 1 Listahavnen 01.10 (KOL), 1 på sjøen ved Lista fyr 21.10 (LOS), 5 SE Lista fyr 21.10 (LOS), 1 SE 01.11 (LOS), 1 Nordhasselbukta 10.11 (KOL)

Mandal: 1 Bankefjorden 20.10 (MLP), 1 Rosnes, Skjernøy 03.11 (MLP,KBE)

HORNODYKKER L

Flekkefjord: 1 Kirkehavn, Hidra 23.02 (GGR,AGR,SGR)

TOPPSKARV

Flekkefjord: 1 Abelsnes jan (AGR), 8 SE Roligheten 13.01 (SGR), 1 SE Dragøya 17.05 (GGR,PØG)

Farsund: 1 ad Steinodden 08.04 (KOL), 5 obs 17.04-28.05, max 5 NW 06.05 (LOS), 1 SE Lista fyr 26.07 (KSO), 7 Steinodden 26.07 (KSO), 5 Rauna 26.07 (KOL), 5 Østhasselneset 18.08 (KOL), 1 SE Kjøllebergstranda 18.08 (KSO), regelmessig ved LOS aug-nov, bl.a. 4 Seviga, Steinodden 19.08 (TEH,AHQ), 1 Kvilstodden 19.08 (KOL), 2 juv Seviga, Steinodden 02.09 (KOL), 10 ind LOS 16.09 (LOS), 1 Sevika, Steinodden 07.10 og 14.10 (KOL), 1 Havika 06.09 (KOL), 8 Rauna 16.09 (KOL), 4 s.s. 27.09 (KOL), 2 Østhasselneset 27.09 (KOL), 1 Listahavnen 06.10 (KOL), 1 Kvilstodden 21.10 (KOL), 2 Nordhasselbukta 09.12 (KOL), 1 LOS des (LOS)

GRÅHEGRE (stort antall vinterstid)

Kristiansand: 28 i det reneste fuglefjell på Tømmerstø 16.02 (TVE)

KNOPPSVANE H

Farsund: 1 par Tranevåg, Spind (4 juv på vingene) (KOL,KSO)

Mandal: 6 par i Harkmarksfjorden på følgende lokaliteter: Eid, Frydnes, Osnes, Littlestøl, Selvåg og Kåløy. Dessuten 1 par i hhv Landekilen, Ronekilen og Paradisbukta (RJÅ)

SÆDGÅS

Farsund: 1-7 Nesheimvann 13.01-23.02 (KOL), 1 Hanangervann 12.03 (KOL), 1 LOS 29.09 (LOS)

KORTNEBBGÅS

Flekkefjord: 7 Kongevoldsvann 14.04 (GGR,AGR,PØG), 30 N over Fodnestøl 18.04 (SGR)

Farsund: 1 Nesheimvann 23.02 (KOL), 1 Vågvoll 08.04 (KOL), 1 Hanangervann 15-31.05 (KOL), 7 obsdager LOS 16.09-20.10, max 3 25.09 (LOS), 9 Nesheimvann 22.09 (KOL), 17 s.s. 30.09 (HVL,YLØ), 1 s.s. 22.10 (KOL), 16 SE Havika 23.09 (KOL), 17 Nordhasselbukta 30.09 (muligens samme flokk som i Nesheimvann) (HVL,YLØ)

Mandal: Rastende på Jåbekk sept-okt, max 24 (RJÅ)

Kristiansand: 2 S Fauløyra 13.10 (TVE)

TUNDRAGÅS

Flekkefjord: 6 ad og 4 juv NW Skarpenes 02.11 (SGR)

Farsund: 3 ad Nesheimvann 16.09 og 22.09 (KOL)

GRÅGÅS H

Farsund: 2 par Prestevann (5+2 pull) (KSO), 6 par Hanangervann (7+6+2+1 pull og 2 mislykkede kull, 14 juv på vingene) (KOL,KSO)

Mandal: 5 par konstatert hekkende + 10 par obs i hekketida (RJÅ)

HVITKINNGÅS

Farsund: 1 Rauna 01.06 (KSO), 1 ved Lista fyr 20.10 (LOS), 1 Nesheimvann 22.10 (KOL), 3 s.s. 14.12 og 21.12 (KOL), 1 s.s. 28.12 (KOL)

RINGGÅS

Flekkefjord: 8 NW Skarpenes 26.05 (SGR)

Farsund: 1 (*hrota*) Nordhasselbukta 05-07.04 (KOL), totalt 419 NW LOS 19-29.05, max 180 28.05 (LOS), 6 Tjørveneset 26.06 (KOL),, 1 Rauna ca 20.07 (KOL), 4 Nordhasselbukta 16.09 (HVL,YLØ), sjeldent ved LOS i perioden 16.09-03.11, bl.a. 10 13.10 (LOS), 1 ved Lista fyr 21.10 (KOL), 1 SE

Steinodden 03.11 (KOL)

STJERTAND

Farsund: 1 par Fuglevika 01.04 (MHE,JGN), 3M+1F Sevika, Steinodden 16.04 (Mandal 1.l.), 2M+1F s.s. 17-24.04 (KOL,LOS), 2 LOS 28.08, 02.09, 06.09 og 09.10 (LOS), 1 Vågsvollvåien 06.10 (KOL,KSO,LOS), 1 Fugleviga 10.10 (KOL)

Sirdal: 1 par Sirdalsvann ved Haughom 18.05 (SET)

KNEKKAND

Farsund: 1 par Slevdalsvann 22.04 (KOL), 1M s.s. 29.04 (KOL), 5M+4F LOS 22.04 (LOS), 3 par Seviga, Steinodden 23.04 (LOS), 1 par Haugestrand 03.05 (KOL), 1 par Vågsvollvåien 11-19.05 (LOS)

SKJEAND

Farsund: 1F med 10 små pull Kviljo 21.06 (KOL)
 1M Nordhasselbukta 09.04 (KOL), 1 par Havika 16.04 (Mandal 1.l.), reg. ved LOS i per. 13.04-09.06, bl.a. 1 par Sevika, Steinodden 16.04 (KOL,Mandal 1.l.), 3 LOS 21.04 (LOS), 1M Bringsholmen 28.04 (KOL,KSO), 1 par Sevika, Steinodden 20.05 (KOL), 1 par Fugleviga 01.05 (KOL), 1M s.s. 27.05 (KOL), reg. ved LOS i per. 24.08-27.09 og 09.11, max 4 24.08 (LOS)

TAFFELAND

Flekkefjord: 3M+1F Sparkhylen, Eikås 04.05 (KGR)

Farsund: Hanangervann: 5-10 08-15.01 (KOL), 1M 16.04 (Mandal 1.l.), 1 par 26.04 (KOL), ca 10 31.10 (KOL)
 Nesheimvann: 8M+6F 13.01 (KOL), 2-10 21-29.10 (KOL), 10 29.11 (KOL)
 Kråkenesvann: 8M+2F 01.03 (KOL), 2 3k+M og 1 2kM 10.03 (KSO), 2-5 22.03-17.04 (KOL,KSO), 1M 28.10 (TVE),

Mandal: 1M Mandalselva, Holum 20-22.11 (OBR)

TOPPAND HLAPPFISKAND

Farsund: Nesheimvann: 1 par 13.01 (KOL), 1F 25.01 (KOL), 2F 23.02 og 11.03 (KOL), 1 juv 14.12 (KOL)
 Kråkenesvann: 1M 04.02-16.04 (KOL), 1M+4F 18.02 (MHE,TBE),
 Hanangervann: 3-4F 25.03 (KSO), 1 par 01.04 (MHE), 1M 16.04 (Mandal 1.l.), 1 10.10 (KOL), 1M 07.12 (KOL)

LAKSAND H

SIVHAUK (for observasjoner utenom Lista, se sjeldenhetsrapportene)

Farsund: 16 obsdager ved LOS i per. 20.04-09.06, minst 7, trolig 10-15 individer,

de fleste ungfugler, max 3 06.05 (LOS), 10 obsdager ved LOS i per. 08.08-25.10, max 3 juv 02.09 (LOS), 1 F/juv Seviga, Steinodden 19.08 (TEH,AHQ)

MYRHAUK

Flekkefjord: I alt 52 på trekk Mønstermyr 26.08-03.11 (FRG)

Farsund: 1M Lista 10.02-30.04 (KOL), 1F Slevdalsvann 18.05 (KOL)
37 obsdager ved LOS 26.07-22.11 (LOS), i alt 16 obs av F/juv Lista
22.08-22.10 (KOL), 1M Midthassel 05.09 (KOL), 1M Slevdalsvann 07.09
(KOL), 1M Lista 20.10-29.12 (KOL)

Mandal: 1M Jåbekk 16.05 (RJÅ), 1F/juv s.s. 28.09, 07.10 og 21.10 (RJÅ)

FJELLVÅK H

KONGEØRN

Flekkefjord: 2 1-2k Homme 15.01 (SGR), 1 4k Berrefjord 01.02 (SGR), 1 4k Rasvåg,
Hidra 05.02 (SGR), 1 3k Skarpenes 14.02 (SGR), 1 1k Mønstermyr 26.09
(GGR,AGR,SGR), 1 ungfugl s.s. 14.10 (AGR,PØG), 1 ad og 2 juv s.s.
20.10 (PØG,SGR), 1 1k SE s.s. 22.10 (GGR,AGR)

Farsund: 1 ungfugl Seviga,Steinodden 25.10 (LOS)

Lyngdal: 1 ungfugl Bærøy 10.04 (TVE)

Lindesnes: 1 ungfugl Åvik 27.10 (TVE)

Audnedal: 1 Byremo 20.11 (OBR)

Mandal: 1 Brennevinsmyra 16.12 (RJÅ)

Åseral: 1 ad Lammedalsheia 18.05 (JGR,HLA,KJB), 2 ad Ljosland sept (PHP)

FISKEØRN

Flekkefjord: 1 NW Skarpenes 02.05 (SGR), 1 SØ Mønstermyr 08.09 (GGR,AGR,PØG)

Farsund: 1 LOS 23.04 (LOS), 1 LOS 05.09 (LOS)

Mandal: 1 Søylekilen 01.05 (MHE,MLP,TBE,RHO)

Marnardal: 1 Øyslebø 27.05 (RJÅ)

TÅRNFALK H

DVERGFALK H

Åseral: 1F Klaradalen 18.05 (KJB,JGR,HLA)

FJELLRYPE H

Kvinesdal: 6 juv (delvis utvokste armsvingfjær) Lille Holmevassknuten 27.07 (JGR)

VANNRIKSE

Flekkefjord: 1 Løgene 04.02 (KGR), 1 Mørnstermyr 20.10 (PØG), 1 Løgene 07.11 (AGR)

Farsund: 1 sang Slevdalsvann 02.05 og 05.05 (KOL), 1 sang Hellemyr 14.05 (KOL), 1 Slevdalsvann 20.10 (KOL), 1 Lista flystasjon 01.11 (KOL), 1 Vågsvollvåien 10.11 (LOS), 2 s.s. 14.12 (LOS), 2 Nesheimvann 29.11 og 28.12 (KOL)

Mandal: Nyklekte unger i juli i Jåbekkvann (RJÅ)

ÅKERRIKSE

SIVHØNE H

SOTHØNE H

BOLTIT

Flekkefjord: 1 ad NW Mørnstermyr 15.09 (KGR,GGR,AGR,SGR,GHO)

HEILO H

TUNDRALO L

Flekkefjord: 1 Langevann 19.09 (SGR)

DVERGSNIPE L

Flekkefjord: 1 Mørnstermyr 10-09 (AGR), 1 juv s.s. 30.09 (FRG)

TUNDRASNİPE L

BRUSHANE H

GRØNNSTILK

Flekkefjord: 1 Sandvann v/RV9 17.05 (SGR,GHO)

Farsund: 8 obsdager ved LOS 13-19.05 og 23-25.06, max 6 13.05 (LOS), 1 Fuglevika 21.07 og 29.07 (KSO), 5-10+ ved Lista fyr 24-27.07 (KSO), 7 Sevika, Steinodden 26.07 (KSO), 1 Fugletjønna 26.07 (KSO), 5 Verestranda 26.07 (KSO), 2 Nordhasselbukta 29.07 (KSO), 1 Bringsholmen 18.08 (KSO), 1 Tarevika 18.08 (KSO), 1 Veresumpene 18.08 (KSO), 1 Bauskje 16.09 (HVL,YLØ).
Tilsammen 31 individer på Lista, første 03.05, siste 23.09, flest ultimo juli (KOL)

Lyngdal: 1 Bringsjordnes 08.05 (KOL)

SVØMMESNIPE

Farsund: 2 Fugletjønna, Steinodden 26.07 (LOS), 1 juv Sevika, Steinodden 26.07 (KSO), 1 Verevåien 26.07 (KSO) (regnes som totalt 2 individer 26.07)

TYVJO H

Mandal: Reir med egg Storøy og Hærholman, pullus Skjøringen, dessuten territoriehevdende par Hilletunga, Ryvingen, Sandøy, Sæsøy og Naudholmen (RJÅ)

Søgne: Reir med egg Hellersøy, Songvår (RJÅ)

STORJO

Farsund: LOS: 1 SE 25.05, 1 07.07, 1 04.08, 2 20.08, 2 16.09 og 19.09. 1 09.10 og 12.10 (LOS), 1 ved Fugleviga 09.10 (KOL) kan være samme som ved LOS samme dag.

POLARMÅKE

Flekkefjord: 2 juv Abelsnes 01.01 til uti februar (FRG), 1 3k s.s. 22-31.12 (FRG)

Farsund: 1 LOS 10.09 (LOS)

SPLITTERNE (for observasjoner utenom Lista, se sjeldenhetsrapportene)

Farsund: 1 ad Rauna 01.06 (KSO), 4 obs av i alt 7 individer Lista 24-30.06 (KOL), 4 obs av i alt 7 individer Lista 01-26.07 (KOL), 1 27-28.07 (LOS), 1 Fugleviga 18.08 (KOL), 1 juv Kviljodden 19.08 (KOL)

RØDNEBBTERNE H

Farsund: ca 15-20 par Rauna (KOL,KSO)

TEIST

Flekkefjord: 2 Abelsnes 27.12 (GGR,AGR,PØG)

Farsund: LOS: 1 28.04, 03.05, 18.05 og 22.05 (LOS)

Mandal: 1 engstelig par ultimo juli Valløy (RJÅ)

SKOGDUE H (vinterfunn)

Mandal: 1 Sånumstranda 11.02 (OBR)

TYRKERDUE H**TURTELDDUE**

Farsund: 1 LOS 23.05 (LOS), 1 LOS 06-07.06 (LOS), 1 LOS 10.09 (LOS), 2 Nordhassel 12.10 (MHE), 1 LOS 13.10 (LOS)

HUBRO

Flekkefjord: 1 Dragøya 01.08 (PØG,SGR)

HAUKUGLE

Flekkefjord: 1 Kalven, Homme 09.02 (SGR), 1 Mønstermyr 08.09 (AGR,PØG)

SPURVEUGLE

Flekkefjord: 1 hørt Flikka 07.04 (KGR)

HORNUGLE

Flekkefjord: 1 sang Skarpenes 05.05 (SGR), 2 Mønstermyr 20.10 (PØG), 1 s.s. 21.10 (AGR,GGR,KGR)

Mandal: Ikke fl.d. unger juni/juli Langøy (RJÅ)

Søgne: Ikke fl.d. unger juni/juli Åros (RJÅ)

JORDUGLE

Flekkefjord: 1 Mønstermyr 26.09 (GGR,AGR) og 14.10 (PØG,AGR)

Farsund: 1 Steinodden 24.02 (OBR), reg. ved LOS i per. 16.04-29.05, max 3 01.05 (LOS), 10 obs av 1-2 individer Lista 16.04-27.05 (KOL), 1 LOS 07.07, 1 LOS 01.10 (LOS), 1 Lista 10.10 (KOL), 1 LOS 01.11 (LOS), 1 død ved Lista fyr 03.11 (KOL)

PERLEUGLE

Farsund: 4 merket LOS hhv. 24.09, 30.09, 02.10 og 15.10 (LOS)

GRÅSPETT

Flekkefjord: 1M Skarpenes 02.01, 1 par s.s. 14.02, 13.03 og 18.03, 1 Dragøya 17.05, 1 Sira 06.07, 1 Homme 19.07, 2 ad og 3 juv Skarpenes ca 20.07 (FRG). Vanlig på høsten, bl.a. 24 på trekk Mønstermyr 25.08-medio nov, ellers spredte obs (FRG)

Farsund: 1 LOS 26.09 og ca. 01.10 (LOS), 1 Uldal 06.10 (KOL), 1 LOS 13.10 (LOS), 1 Kjørestad 14.11 (KOL)

SVARTSPETT HHVITTRYGGSPETT

Flekkefjord: Reir med unger Størøy og Flikkeid (SGR), 1F med mat for unge 02.05 Mjåvann (SGR), 1 par i hekketida Übergsvann, Austadskogen og Drangevann, enslige M i hekketida Storedrange, Djupvik, Erikstemmen, Meåsen, Haptetjern, Fodnestøl, Nonnfjell, Høgåsen, Bjørga, Sveiga og Fjællsæ (SGR)

Sirdal: 1 ved nyhakket reirhull Øksendal 13.04 (KOL)

Kvinesdal: Hekket Slettås (RJÅ), 1M tr. Gaukdalsvann 02.05 og Førland 02.05 (RJÅ)

Farsund: 1M Røssevika 29.01 (EWA), 1 juv Havika 27.09 (AWA,EWA), 1 ved Lista fyr 20.10 (LOS)

Lyngdal: 1M med mat i nebbet Skolandsvann 15.05 (KJE), 1 Veggja 03.05 (KJE)

Mandal: Hekket Strømsvika (IFL), ellers 1M 10.02 og 1F 10.06 Jåbekk (RJÅ), 1M Jåbekkvann 03.09 (RJÅ), 1M Monnesland 07.05 (RJÅ), 2 (1M) 27.04 og 1 16.05 Nomedalen (RJÅ), 1M Nomevann 06.05, 1 Illværshøi 05.05

(RJÅ), flere obs Ronekilen vår-sommer-høst (RHO m.fl), flere obs (M og F) Landekilen vår-sommer (TBE m.fl), 1 Aurebekkvann 15.01 (PEF), 1-2 ind Vassmyra aug (RJÅ m.fl)

Marnardal: Hekket S for Heddeland (FJØ m.fl), 1 trommet Øyslebø 05.04 (OBR)

Songdalen: 1 Augland vinteren 89/90 (ØFJ). Første obs i Songdalen!

FJELLERKE

Farsund: 1 Nordhasselbukta 16.09 (HVL,YLØ), 3 Fuglevika 30.09 (HVL,YLØ), 1 LOS 30.09 (LOS), 3 Fuglevika 09-10.10 (KOL,MHE), 8 Fuglevika 15.10 (KOL), 2 Havika 21.10 (GGU,IFL,RHO), 1 LOS 24.10 (LOS)

Mandal: 5 Jåbekk 28.04 (MLP)

ENGELSK GULERLE

Farsund: 2 par hekket i området ved Lista fyr (KSO), 1 par hekket Nesheimsumpen (KSO)

SØRLIG GULERLE

Farsund: 2 par hekket trolig ved Lista fyr (LOS)

VINTERERLE

Flekkefjord: 1 SW Mønstermyr 26.09 (GGR,AGR,AGR), 3 SE s.s. 30.09 (FRG), 2 Erikstemmen 07.10 (AGR,PØG,SGR), 2 NW Mønstermyr 08.10 (SGR), 2 Austad 16.10 (FRG), 1 SE Skarpenes 21.10 (FRG)

Farsund: 1 Husebysanden 17.10 og 01.11 (KOL), 2 Fugleviga 12.12 (KOL)

LINERLE (tidlig vårobs)

Farsund: 1 Fugleviga 02.03 (KOL)

SVARTRYGGERLE

Farsund: 3 Nordhasselbukta 02.03 og 16.03 (KOL), 8 s.s. 20.03 (KOL), 13 s.s. 24.03 (KOL), 4 (?) s.s. 26.03 (KOL), 1 s.s. 07.04 og 14.04 (KOL), 1+ LOS 17.03 (LOS), trolig 5 s.s. 18.03 (LOS), 1 Vågsvollviga 17.03, 1 Skollevoll 18.03 (KOL), 1F hekket sammen med linerle *alba* ved LOS (LOS)

BLÅSTRUPE H

Sirdal: 1 par med 6 juv Haugevatnet 28.07 (JGR)

RØDSTJERT H

RINGTROST H

Flekkefjord: Ganske vanlig hekkefugl i kommunen, både i innlandet og ved kysten. (FRG)

GRÅTROST (Stort antall)

Flekkefjord: 20000 SE Mønstermyr 19.10, 37000 SE s.s. 20.10, 71000 SE 21.10
(FRG)

DUETROST H

GRESSHOPPESANGER

Flekkefjord: 1 rm Mønstermyr 18.08 (SGR), 1 rm s.s. 25-26.08 (AGR,SGR), 1 ubestemt *locustella*-sanger Uenes 15.10 (ESC)

Farsund: 1 sang Nordberg/Meberg mai/juni (KOL,KSO), 1 sang Gunnarsmyra mai/juni (KSO), 2 sang Slevdalsvann 02.05, 13.05 og 29.05 (KOL,KSO), 1 sang Vatne V mai/juni (KOL,KSO), 1 sang Ore mai/juni (KSO), 1 sang Fjellestad mai/juni (KOL,KSO), 1 sang Stave 24.07 (KSO), 1 juv fanget Gunnarsmyra 21.08 (LOS)

MYRSANGER

Farsund: 1 sang Slevdalsvann mai/juni (KSO)

GYLBRYNSANGER

Flekkefjord: 1 rm Mønstermyr 22.09 (AGR,PØG)

Farsund: 1 fanget LOS 25.09 (LOS)

VARSLER

Flekkefjord: 1 Netlandsvann 09.02 (SGR), 1 Bukstad, Hidra 24.02 (GGR,AGR,SGR), 1 Løgene 05.03 (AGR,SGR), 1 Mønstermyr 10.09 og 11-19.10, 2 s.s. 21.10, 1 SE s.s. 22.10, 1 s.s. 30.10 (AGR,SGR,GGR,KGR), 1 Polland 11.09 (SGR), 1 NW Skarpenes 21.10 (SGR)

Farsund: 1 Stokke 16.01 (KOL), 1 Midthassel 26.01 (KOL), 1 Vatnemarka 21.03 (KOL), 1 LOS 26.04 (LOS), 1 s.s. 30.09 (LOS), 1 Maberg 11.10 (KOL)

Mandal: 1 Vestre Håland 29.01 (OBR)

Kristiansand: 1 Fauløyna 13.10 (TVE)

NØTTEKRÅKE

Flekkefjord: 1 Mønstermyr 15.09 (SGR,GHO), 2 Homme 06.10 (KGR,AGR)

Farsund: 1 LOS 10.09 og 16.09 (LOS), 1 Røssevika 08.11 (EWA)

KAIE H

SVARTKRÅKE

Farsund: 3 Kviljostranda 18.03 (KOL), 1 Vågsvollviga 08.04, 16.04 og 28.04 (KOL,LOS), 1 Fugleviga 15.05 og 27.05 (KOL)

PILFINK H

Farsund: Hekker ved LOS, max 30 om våren (LOS)

STILLITS

Flekkefjord: 3 Mørnstermyr 26.09 (GGR,AGR,SGR), 3 SE Fodnestøl 18.10 (SGR), 1 NW Mørnstermyr 22.10 GGR,AGR), 1 s.s. 30.10 (AGR)

Farsund: 5 obsdager LOS 04-20.05, max 2 17.05 (LOS), 4 Borshavn 30.09 (HVL,YLØ), 1 Brekne 18.10 og 19.10 (KOL), 2 s.s. 26.10 (KOL), reg. ved LOS i per. 02.09-06.11, max 25 08.10 (LOS,KOL)

BERGIRISK H**GRÅSISIK H****GRANKORSNEBB H****FURUKORSNEBB H****ROSENFINK**

Flekkefjord: 1 ad M Auland, Hidra 12.08 (FRG), 1 juv Mørnstermyr 12.08 (SGR), 1 2k+M og 1 1k s.s. 18.08 (AGR,PØG)

Farsund: 1M sang ved Lista fyr 13.05, 04.06 og 11.06 (LOS,KOL), 1 sang Rødland på Heia 11.06 (KOL), 1 sang Stokke 12.06 (KOL), 23 rm LOS 17.07-17.09, max 4 10.08 (LOS)

Lyngdal: 1 sang Presteneset 22.06 (KOL)

KJERNEBITER H**LAPPSPURV**

Flekkefjord: 1 Mørnstermyr 30.09 (KOL)

Farsund: 7 obs av i alt 16 individer Lista 12.04-01.05 (KOL), 1 LOS 17.05 og 29.05 (LOS), 5 obs av i alt 25 individer Lista 15.09-10.10 (KOL), max 15 LOS 15.09 (LOS)

SNØSPURV

Flekkefjord: 3 Kåda, Hidra 14.01 (SGR), Mørnstermyr: 1 SW 26.09, 5 SE 27.09, 4 SE 20.10, 4 NE 21.10, 2 NW 22.10, 6 NW 02.11 (AGR,GGR,KGR,SGR)

Farsund: 4 obs av enkeltindivider Lista 02.03-09.04 (KOL), 8 obs av i alt ca 50 individer 03.11-31.12, max 40 Vågvoll 01.12 (KOL), reg ved LOS fra 25.09 (LOS)

Kristiansand: 1 Fauløyna 16.02 (TVE)

Observatører:

AGR - Atle Grimsby

AHQ - Atle H. Qvale

AWA - A. Waage

ESC - Eivind Schiander

EWA - E. Waage

FJØ - Finn Jørgensen

FRG	- Flekkefjord Rapportgruppe	MHE	- Morten Helberg
GGR	- Geir Grimsby	MLP	- Martin L. Pedersen
GGU	- Gunnar Gundersen	OBR	- Ole Aa. Brattfjord
GHO	- Gunhild Hogstad	PEF	- Per Espen Fjeld
HLA	- Helge Larsen	PHP	- Per Harald Pedersen
HVL	- Hans Vidar Løkken	PØG	- Per Øyvind Grimsby
IFL	- Inge Flesjå	RHO	- Roy H. Olsen
JGN	- Jon G. Noddeland	RJÅ	- Runar Jåbekk
JGR	- John Grønning	SET	- S. E. Testad
KBE	- Kjetil Bekkeli	SGR	- Svein Grimsby
KGR	- Kjell Grimsby	TBE	- Thomas Bentsen
KJB	- Kjell Jostein Bjerkreim	TEH	- Tor Egil Høgsås
KJE	- Kurt Jerstad	TVE	- Tellef Vestøl
KOL	- Kåre Olsen	YLØ	- Yngvar Løkken
KSO	- Knut S. Olsen	ØFJ	- Øyvind Fjeldsgård
LOS	- Lista Ornitologiske Stasjon		

Rosenfinken blir stadig vanligere i Vest-Agder, både i hekketida og i trekktiden om høsten. Hele 23 individer ble ringmerket ved LOS høsten 1990.
(Foto: Runar Jåbekk)

Rapporteringsarter 1991

Redigert av Tellef Barøy Vestøl

Denne rapporten presenterer observasjoner fra 1991 som er sendt inn til LRSK. Artsutvalget følger listen som står i Piplerka 1-90 s. 52-53, med enkelte tillegg. Også dette året er dekningen god i Mandal, Farsund og Flekkefjord, mens rapporteringen fra resten av fylket er mer tilfeldig. Observasjoner med initialer LOS er gjort i området Vågsvoll til Vere, dersom ikke observasjonsstedet er angitt.

SMÅLOM H

STORLOM H

ISLOM L

Flekkefjord: 1 NV Dragøya 26.07 (GGR,SGR)

Farsund: Fåttallig 16.03-30.05 og 17.10-06.12, maks 3 NV 29.05 og 3 10.11 (LOS)
11 obs av i alt 16 ind Lista 21.01-18.05, 3 obs av i alt 6 ind Lista 5-27.12
(KOL)

TOPPDYKKER

Farsund: 1 SØ 13.10, 1 SØ 21.10, 2 SØ 22.10 (LOS)

GRÅSTRUPPEDYKKER

Flekkefjord: 1 Abnelnes 04.01 (SGR,AGR,JMJ), 1 Havsvik 01.12 (GGR,SGR)

Farsund: 1 Lomsebukta 11.01 og 15.04 (KOL), 1 Kviljostranda 27.01, 2 s.s 15.03
(KOL), 1 Verestranda 31.01 (KOL), 3 Husebybukta 26.04 (KOL)
Totalt 25 11.10-23.11 hvorav 18 SØ, maks 8 SØ 15.11 (LOS), 1 Nord-hasselbukta 25.10 (KSO), 1 Nesheimvann 26.10 og 02.11 (KSO), 2 Hanang-ervann 10.11 (KSO)

HORNODYKKER L

Flekkefjord: 1 Løgene 01.01 (PØG,GGR), 1 Roligheten 01.04 (PØG,GGR)

HAVHEST (Vinterfunn)

Flekkefjord: 1 Nesodden, Hidra 06.01 (AGR,PØG)

TOPPSKARV

Flekkefjord: Regelmessig, men fåttallig vinterstid og i trekktidene (FRG)

Farsund: Fåttallig 02.03-04.06, maks 6 09-10.05 (LOS), 2 W Tjørveneset 16.03
(KSO), 1 juv Snekkestø 28.04 (KOL), 3 Kviljoodden 18.05 (KOL), 1
Kviljoodden 11.07, 4 ss 05.08, 2 s.s. 08.09, 1 s.s. 22.09, 2 s.s. 29.09 og

19.10 (KSO,KOL), fåtallig 18.07 og ut året, maks 13 23.10 (LOS), 1 Rauna 01.09 (KSO,KOL), 2 NV Østhasselneset 21.09 (KSO,KOL), 1 SØ Tjørveneset 25.10 (KSO)

KNOPPSVANE H

Farsund: 1 par hekket vellykket (6 juv) Kråkenesvann, mislykkede hekkinger i Nesheimvann, Hanangervann og Tranevåg (KSO,KOL)

Lindesnes: Vellykket hekking på to lokaliteter: Fløyholmen, Tjøm og i Sniksfjorden. (MLL)

Mandal: Totalt 14 hekkende par i kommunen, 6 par i Harkmarksfjorden (Osnes, Eid, Frydnes, Litlestøl, Selvåg og Kåløy), 2 par i Skogsfjorden, og dessuten 1 par på følgende lokaliteter: Hillevågen, Ø for Hillesund, Landekilen, Paradisbukta, Ronekilen, Berge på Skjernøy. To områder peker seg ut som myteplasser: Innerste del av Harkmarksfjorden (32 i juli) og Skogsfjorden (28 i juli) (MLL)

Kristiansand: 2 reir med rugende fugler Gillsvann 11.05 (TVE)

SÆDGÅS

Farsund: 1 26.03 (LOS)

Mandal: 1 Jåbekk 17.12 (MLP,RHO,TBE,MHE)

KORTNEBBGÅS

Farsund: 20 Vågvoll 21.02 og 23.02 (KOL), 1 Hanangervann 16.03 (KSO), 2 Nesheimvann 17.03 (KOL), 1 Hanangervann 25.05 (KOL), 1-2 s.s. 13.09, 17.09 og 09.10 (KOL), 4 Nesheimvann 19.10, 14 s.s. 20.10 og 20 s.s. 26.10 (KSO), 20 Hanangervann 16.12 (KOL)

Mandal: 4 Jåbekk 27.09 (RJÅ)

TUNDRAGÅS

Farsund: 3 Nesheimvann 14.01-09.04 (KOL), 4 Hanangervann 03.02 (MLP,RHO,IFL,GGU), 1 Vågvoll 21-23.02 (LOS,KOL), 1 Kviljo 17.03 (KOL), 3 Kviljo 01.04 (MLL), 2 19-20.10 og 1 27.10-06.11 (LOS,KOL), 11 SØ 17.11 (LOS,KOL), 15 ad 17 juv Nesheimvann 04.12 (KOL), 12 ad 14 juv Hanangervann 16.12 (KOL)

GRÅGÅS H

Farsund: 7 par hekket i Hanangervann (bare 1+2 juv på vingene) (KSO), 1 par (7 pull) Egelandstjern, Spind (KSO), 1 par observert i Prestevann, hekking ikke konstatert (KSO)

HVITKINNGÅS

Farsund: 1-4 ind div. steder på Lista 10.01-20.03 (KOL), 1 Hanangervann 16.03 (KSO) og 24.03 (TVE), 70 NV 02.05, 57 NV 03.05, 1 04.05, 4 08.05 (LOS), 4 SV Tjørveneset 19.10 (KSO), 1 21.10-15.11 (LOS), 10

Fuglevika 19.10 (KSO), 25 Nesheimvann 20. og 26.10 (KSO), 2 Vågvoll 31.12 (KSO), 1-4 ind div. steder på Lista 18.10-31.12 (KOL)

RINGGÅS

Farsund: 1 *hrota* Nordhasselbukta/Fuglevika 17.03 (KSO), 1 *bernicla* Hanangervann SV 24.03 (TVE), 1 *bernicla* Steinodden 06.04 (LOS,KOL), i alt 3482 *hrota* NV i perioden 21.04-02.06, max 2122 26.05 (LOS), 1 *bernicla* Haugesstrand 27.06 (KOL), 1 01-11.07 (LOS), 62 14.09 (LOS), 2 23.10 (LOS), 1 10.11 (LOS), 1 ad Hanangervann 05.12 (KOL)

BRUNNAKKE (Stort antall)

Farsund: ca 650 Nesheimvann 04.10 (KSO) (Ny rekord for Nesheimvann)

STJERTAND

Farsund: 1 23.04, 5 13.05 (LOS), meget fåtallig 24.08-31.10, maks 4 24.08 og 14.10 (LOS), 1 Rauna 01.09 (KSO,KOL)

KNEKKAND

Farsund: 1 M Slevdalsvann 01.05 (KOL), 1 04-05.05 (LOS), 2 11.05 (LOS), 1 Tjørvebukta 12.05 (KOL), 3 17.05 (LOS) 1 18-28.05 (LOS)

SKJEAND

Farsund: 1 06.04 (LOS), 1 par Kvilostranda 18.05 (KOL), meget fåtallig 18.08-23.10, bl.a. 4 juv Fugletjønna 25.08 (KSO,KOL,LOS), 1 juv Tjørvebukta 23.08 (KOL)

TAFFELAND

Flekkefjord: 1 Åna, Åna-Sira 16.02 (AGR,PØG)

Farsund: 1-2 ind Nesheimvann/Steinsviga/Fugleviga 14.01-17.03 (KOL),
Nesheimvann: 2M 10.03 (JRG m.fl), obs i tiden 04.10 til 29.12 med bl.a.
ca 60 26.10 og ca 90 21.12 (KSO)
Hanangervann: 1M 16.03 (KSO), ca 25 10.11 (KSO)
Kråkenesvann: 2M + 2 juv M 19.10, 7M 10.11, 10M 22.12 (KSO)
LOS: 1 28.05
5-35 ind Nesheimvann/Kråkenesvann/Hanangervann 04.10-29.12 (KOL)

TOPPAND H (Stort antall)

Farsund: ca 300 Hanangervann 10.11 (KSO), ca 370 Nesheimvann 21.12 (KSO)

LAPPFISKAND

Flekkefjord: 1F Løgene nov (GGR,PØG)

Farsund: 1 eller 2 Nesheimvann 11.01 (KOL), 1M+2F Nesheimvann 03.02 (MLP,RHO,IFL,GGU), 1M Hanangervann 10.03 (JRG m.fl), 1M Kråkenesvann 16.03 (KSO), 1M Kråkenesvann 03.04 (KOL), 1F Nesheimvann 08.12 (KOL)

LAKSAND H

SIVHAUK (for observasjoner utenom Lista, se sjeldenhetsrapportene)
 Farsund: M og F registrert regelmessig hele sesongen Slevdalsvann (LOS,KOL), 1F Kråkenesvann 25.05 (KOL)
 6 obs av 1 ind i perioden 11.05-10.06 (LOS), maks 2 ind i perioden 20.08-02.09 (LOS)

MYRHAUK

Flekkefjord: Totalt 30 på trekk Mønstremyr sept-okt (FRG)

Farsund: 1M 13.01 (LOS), 1 25.03, 20.04 og 24-25.05 (LOS), 11 obs av F/juv Lista 18.08 til 24.11 (KSO), 1M Slevdalsvann 13.10 (KSO), 1 ad M s.s. 07.12 (KSO), 1M 01.12 (LOS), 1 F/juv overvintret Lista 17.11-07.12 (KOL)

Kristiansand: 1F/juv Ø Ve 13.10 (TVE)

SPURVEHAUK (Stort antall)

Flekkefjord: 317 NV Mønstremyr 31.08 (SGR,GGR,PØG)

FJELLVÅK H

Flekkefjord: Vinterfunn: 1 Midtfjellse 22.01 (SGR,AGR)

KONGEØRN

Flekkefjord: 1 ungf Skarpenes 22.01 (AGR,SGR), 1 ungf Eikeland 26.02 (SGR), 1 ad + 1 juv Mønstremyr 15.09 (AGR,GGR,KGR), 1 ungf s.s 13.10 (GGR), 3 ungf s.s. 19.10 (GGR), 2 ungf s.s. 20.10 (SGR,KGR,GGR,PØG)

Farsund: 1 27.10 (LOS)

FISKEØRN

Flekkefjord: 1 Kongevollvannet medio juni (GGR)

Farsund: 1 28.08 (LOS)

Audnedal: 1 sett flere ganger strkningen Byremo-Konsmo i mai (RJÅ)

Mandal: 1 Sånum 10.04 (TBE)

TÅRNFALK H

Flekkefjord: Stort antall: 58 NV Mønstremyr 15.09 (FRG)

DVERGFALK H**FJELLRYPE H****VANNRIKSE**

Farsund: 1-2 Slevdalsvann 14.01 (KOL), 1 Brastadvann 21.01 (KOL), 2 Røyrtjern 02.05 (KOL), 1 par hekket sannsynligvis Slevdalsvann (LOS), 1 Løgan, Nesheimvann 26.10 (KSO), 1 26.10, 2 14.11, 1 22.11 (LOS), 1 Hellemyr

14.11 (KOL), 6+ Slevdalsvann 14.11 (KOL), 1 s.s. 07.12 (KOL), 1 Løgan, Nesheimvann 08.12 (KOL)

ÅKERRIKSE

SIVHØNE H

SOTHØNE H

BOLTIT

Farsund: 3 Vågsvoll 16-26.05 (LOS), 15 Kviljo 26.05 (KOL), 2 Kviljo 05.06 (KOL)

HEILO H

Sirdal: 1-2 par varslet sterkt Elvasshei 05.07 (KSO)

Åseral: Reir med 4 egg Geitheii 08.06 (KSO)

TUNDRALO L

DVERGSNIPE L

MYRSNIPE (Stort antall)

Farsund: ca 4400 på Lista 21-23.09 og minst 7100 på Lista 10-12.10 (KSO)

Myrsnipe u.a. *schinzii*

Farsund: 1 Sevika, Steinodden 22.06 (KOL)

TUNDRASNIFE L

BRUSHANE H

GRØNNNSTILK

Flekkefjord: 1 par hekket Lille Eikås, ellers noen obs i mai/juni og juli/aug (FRG)

Farsund: 2 20.04 (LOS), 1 01.06, 06.07 og 10.07 (LOS), i alt 195 loggførte ind 24.07-03.09, maks 20 02.08 og 17 14.08 (LOS), 22 observasjoner av 1-5 ind (totalt 43 ind) Lista 14.07-26.08 (KOL), 1 Hanangervann 24.07 (KSO), 1 Hauge Ø 24.07 (KSO)

SVØMMESNIPE

TYVJO H

STORJO

Flekkefjord: 1 NV Nesodden, Hidra 08.06 (GGR), 2 SØ Dragøya 27.07 (GGR,SGR)

Farsund: 1 NV 17.05, 1 NV 23.05 (LOS), totalt 21 i perioden 22.07-24.10, maks 5 NV 22.07 (LOS)

POLARMÅKE

Flekkefjord: 1 1k Abelnes 10.01 - mars (FRG), 1 2k Kirkehavn 13.01 (KGR,AGR,PØG)

Farsund: 1 ad + 1 juv 13.10 og 22.10 (LOS), 1 juv 23-26.10 og 09.11, 1 15.12 (LOS), 1 Bauskje 09.11 (IFL,GGU), 1 Vågsvollviga 15.12 (KOL)

Lindesnes: 1 Lillehavn 02.02 (GGU,IFL), 1 Snik 01.03 (IHI,IFL)

SPLITTERNE (for observasjoner utenom Lista, se sjeldenhetsrapportene)

Farsund: 1 24.04 (LOS), 1-5 09.05-30.05 (LOS), 1 Listahavn 09.05 (KOL), 1 Nordhasselvika 04.06 (KOL), 1 Fugleviga 06.06 (KOL), 1 Rauna 13.06 (KSO), 2 s.s. 20.06 (KOL), 2 Listahavnen 15.06 (KOL), 1 s.s. 03.07, 24.07 og 26.07 (KOL), 1 ad Kviljodden 23.07 (KSO), 1 ind + 1 juv Listahavnen 18.08 (KOL), 1-5 31.07-22.08 (LOS), 1 Hanangervann 13.09 (KOL)

RØDNEBBTERNE H

Farsund: ca 15 par hekket Rauna (KSO,KOL)

TEIST

Flekkefjord: 2 Abelnes 01.01 og 1 s.s. 02.01 (AGR,PØG)

Farsund: Totalt 10 observasjoner 19.04-05.11, maks 8 NV 02.06 (LOS), 1 juv Nordhasselbukta 28.09 (KOL), 1 juv Kviljodden 19.10 (KSO)

SKOGDUE HTYRKERDUE HTURTELDE

Flekkefjord: 1 Andabeløy 15.06, 1 31.08 og 2 29.09 Mønstremyr (GGR,PØG,SGR)

Farsund: 1 Nesheimvann 15.06 (KOL), 1 21.06, 06.07 og 29.07 (LOS), 2 Slevdalsvann 11.07 (LOS), 1 Groda, Slevdalsvann 21.07 (KSO), 1 Slevdalsvann 29.07 (LOS), 2 Midthassel 26.10 (KSO)

Mandal: 1 Sånum 10.06 (TBE,KBE,MLP), 1 2k+ Jåbekk 01.10 (RJÅ)

HUBROHAUKUGLESPURVEUGLE

Flekkefjord: 1 Storedrange 25.03 (AGR,GGR)

Farsund: 1 rm 29.09 (LOS)

Mandal: 1 Sodeland 28.11 (RJÅ)

HORNUGLE

Flekkefjord: 1 Kongevollsvann 27.04 (GGR,PØG)

Farsund: 1 trafikkdrep Hananger 22.01 (KOL), 1 Nordhasselbukta 14.03 (KOL), 1 26.10, 29.10 og 01.11 (LOS)

Kristiansand: Fjærrester funnet Fauløyna 11.05 (TVE) (Så ut til å være fra seinvinteren 91)

JORDUGLE

Flekkefjord: Noen obs Mønstremyr i oktober (FRG)

Farsund: 1 Fugleviga 19.04 (KOL), 1 29.04 (LOS), 1 Østhasselneset 30.04 (KOL), 1 Hanangervann 29.05 (KOL), noen enkeltind 21.09-20.10 (LOS), 1 Lista Flystasjon 22.09 (KOL)

PERLEUGLE

Flekkefjord: Syngende individer ved Storedrange 25.03, Austad 27.03, Loga 01.06, 1 Mønstremyr 20.10 (FRG)

Farsund: 1 29.09, 1 09.10 (LOS)

GRÅSPETT

Flekkefjord: 3 hekkefunn på kysten medio juni, store pulli i reir
Ellers forholdsvis vanlig på kysten, på streif/trekk i oktober, som regel SØ (FRG)

Farsund: 6 obs i okt, maks 2 24.10, 1 20.11 (LOS)

SVARTSPETT HHVITTRYGGSPETT

Sirdal: 1 ved nyhakket reirhull Øksendal, Sirdal 27.04 (KOL), 1 trommet Haugom 05.07 (KSO,KOL)

Flekkefjord: Minst 5 hekkefunn og ellers ganske vanlig hele året. Bestanden virker stabil (FRG)

Farsund: 1F Slevdalsvann 28.09 (LOS)

Lyngdal: Hekkefunn Slettås 17.05 (RJÅ)

Mandal: Hekkefunn Strømsheia 09.05 og Illværshøia 10.05, kurtiserende par Mønnesland 16.05, F Brennevinssmyra 25.05 (RJÅ)

FJELLERKE

Sirdal: 1 Vardefjell, Øksendalsheia 20.10 (KOL)

Flekkefjord: 1 Mønstremyr 11.10 (FRG)

Farsund: 11 Steinodden 26.09 (LOS), 11 Fuglevika 29.09 og 03.10 (GGU,IFL,KOL), 1 01-03.10 (LOS), 2 14.10 (LOS), 1 18.10 (LOS)

Mandal: 1 Sånumstranda 21.04 (MHE,RHO) og Sånum 25.04 (MLP,RHO,TBE)

ENGELSK GULERLE

Farsund: 2 par hekket ved Lista fyr (KSO,KOL), ankom LOS 09.05 (LOS), 1 par hekket Tjørvebukta (KSO,KOL), 1 par hekket Skeime/Øymona (KSO,KOL)

SØRLIG GULERLE

Farsund: 3-4 par hekket Nesheimvann (KOL), 1 par hekket Kviljo, KOL), 1 par hekket Hauge Ø (KOL), 1 par hekket Hanangervann (KOL), 1 10.05 og 17.05, 2 01.06, 1 06.06 og 08.07 (LOS)

VINTERERLE

Flekkefjord: 1 Mønstremyr 13.04 (GGR,PØG), i alt 14 s.s. 21.09-11.10, maks 5 21.09 (FRG), 3 Erikstemmen 23.09 (SGR), 1 Dypvik 14.11 (SGR)

Farsund: 1 09.02, 1 22.07, 1 09.08, totalt 37 i perioden 17.09-24.11, ca halvparten på trekk NV, maks 5 NV 21.10 (LOS)

Lyngdal: 2 Kvåsfossen i hekketida (KJE)

Hægebostad: 1 Landdalen i hekketida (KJE)

Linerle (Vinterfunn)

Lindesnes: 1 30.12 (MHE)

SVARTRYGGERLE

Farsund: 1 27.03, 2 hele våren, 3 03.08 (LOS), 1 Tjørvebukta 28.03 (KOL), 1 Brekne 07.04 (KOL), 1 Haugestrand 14.04 (KOL)
1M og 1F (samme F som ble ringmerket i 1990) hekket med hver sin linerle *alba* (LOS), 1 matletet sammen med 1 *alba* Brekne 26. og 29.06 (KOL)

BLÅSTRUPE H

Sirdal: 1 ind med mat Holmevann 05.07 (KOL), 1 sy Gamlefarknuten 05.07 (KOL), 4 sy Elvasshei 05.07 (KOL)

Åseral: 1 sy Geitefjell (v/Ljosland) 08.06 (KOL), 1 sy Falkefjell (v/Ljosland) (KOL)

RØDSTJERT H

RINGTROST H

Flekkefjord: Relativt vanlig hekkende og på trekk (FRG)

DUETROST H

Flekkefjord: 2 hekkefunn rundt Homme, bl.a. 3 pull rm 31.05 (FRG)

GRESSHOPPESANGER

Flekkefjord: Totalt 9 observasjoner Mønstremyr 09.08-15.09, 5 ringmerket (FRG)

Farsund: Syngende individer Kalleberg-Hauge W (KOL,KSO), Slevdalsvann (fra 01.05) (KOL,KSO), Mosedugan/Dottan og Råstad (KSO), 1 Gunnarsmyr 27.08 (LOS), 18 rm Slevdalsvann, sannsynligvis 3 hekkende par her (LOS)

MYRSANGER

Flekkefjord: 1 sang Søylandstjern 25.05 - medio juni (FRG)

Farsund: Syngende individer Lista fyr, Mosedugan, Langåkersmyra, Oremarka og Løgan, Nesheimvann (2), alle 12.06 (KSO), dessuten hørt syngende Slevdalsvann (2), Tjørvedøttan, Nesheimsumpen, Hanangervann, Kråkenes-vann, Lista Flystasjon og dessuten Viksvann i Spind (KSO,KOL), 1 ad Lista fyr 12.07 1 ik Gunnarsmyr 23.08 (LOS), 12 rm Slevdalsvann (LOS)

GYLBRYNSANGER

Farsund: Slevdalsvann 27.09 (RJÅ m.fl)

VARSLER

Flekkefjord: Endel på trekk mars og sept-nov Mønstremyr, dessuten enkelte spredte obs (FRG)

Farsund: 1 26.09, 28.09, 03.10, 14.11 og 01.12 (LOS)

Hægebostad: Par med lite flygedyktig pulli N for Lykkje i juni (RJÅ)

NØTTEKRÅKE

Flekkefjord: 2 Mønstremyr 08.09 (GGR,PØG,GSK), 1 Sira 27.10 (SGR)

KAIE H

SVARTKRÅKE

Farsund: 1 23-29.04, 2 10-11.05, 1 22.05-10.06 og 21.09-21.10 (LOS), 1 Hanangervann 28.09 (KSO)

PILFINK H

Farsund: 1 par Brekne (KSO)
Stort antall: minst 170 Slevdalsvann 24.11 (KSO)

Kristiansand: Inventering i Tveit 06.07 ga som resultat hele 12 hekkende par, samt 1 mulig hekkeplass. Det ble også sett pilfink på nok en lokalitet 10.05 (TVE)

STILLITS

Flekkefjord: 1 Mønstremyr 26.09 (GGR), 3 s.s. 04.10 (KGR,AGR,GGR), 1 s.s. 20.10

(KGR,SGR,GGR,PØG)

Farsund: 1 10. og 25.05, 2 27.05, 8 30.05 (LOS), regelmessig 27.09-15.11, maks 32 23.10 (LOS)

BERGIRISK H

Farsund: Hekker trolig (LOS)

GRÅSISIK H

Flekkefjord: Reirfunn av *cabaret* på Dragøy, Skarpenes og Vatland. Denne underarten hekker sannsynligvis ganske vanlig langs kysten. (FRG)

Farsund: Hekker, flere reir funnet Slevdalsvann, 244 rm Slevdalsvann (LOS)

GRANKORSNEBB H**FURUKORSNEBB H****ROSENFINK**

Flekkefjord: 8 syngende M på strekningen Rasvåg-Nesodden på Hidra 31.05 og 07.06, hekker sannsynligvis her. Hekker dessuten på Skarpenes og Mønstremyr. Er på frammarsj i kommunen (FRG)

Farsund: Meget fåtallig 30.05-14.06 og 19.07-medio aug, 1 26-27.09 (LOS)
 1 sy Seneger 31.05 (KOL), 1 sy Jørstad 02.06 (KOL), 1 sy Rudjordsvann 11.06 (KOL), 1 sy Tomstad 20.06 (KOL), 1 sy Sigersvoll 21.06 (KOL), 1 sy Kjørrefjord 25.06 (KOL)
 1 par hekket Slevdalsvann og 26 rm om høsten (LOS)

KJERNEBITER H**LAPPSPURV**

Farsund: 15 observasjoner av tilsammen 73 ind Lista 14.04-04.05 (KOL), Fåtallig 20.04-05.05, maks 31 29.04 (LOS), fåtallig 07.09-23.10, maks 11 18.09 (LOS), 1 Rauna 21.09 (KSO), 1-3 ind Lista 21.09-06.10 (KOL)

Åseral: 1 par med hekkeoppførsel Geitheii 08.06 (KSO,KOL)

SNØSPURV

Flekkefjord: 5 Mønstremyr 26.09 (GGR), 3 s.s. 11.10 (SGR,GGR)

Farsund: 1-2 Lista 01.01-03.02 (KOL), Registrert i jan og mars til 24.03 (LOS), om høsten fra 04.10-01.12, maks 65 15.11 (LOS), 1 Nordhasselsanden 22.12 (KSO)

Kristiansand: 1 S Fauløyna 04.01 (TVE)

Observatører:

AGR - Atle Grimsby
 FRG - Flekkefjord Rapportgruppe
 GGR - Geir Grimsby
 GGU - Gunnar Gundersen
 GSK - G. Skjerpe
 IFL - Inge Flesjå
 IHI - Ivar Hille
 JMJ - Jan Møller Jensen
 JRG - Jørn R. Gustad
 KBE - Kjetil Bekkeli
 KGR - Kjell Grimsby
 KJE - Kurt Jerstad

KOL - Kåre Olsen
 KSO - Knut S. Olsen
 LOS - Lista Ornitolgiske Stasjon
 MHE - Morten Helberg
 MLL - Mandal Lokallag
 MLP - Martin L. Pedersen
 OBR - Ole Aa. Brattfjord
 PØG - Per Øyvind Grimsby
 RHO - Roy H. Olsen
 RJÅ - Runar Jåbekk
 SGR - Svein Grimsby
 TBE - Thomas Bentsen
 TVE - Tellef Vestøl

*Ca. 15 par rødnebbterner hekket på Rauna, Farsund i 1991.
(Foto: Runar Jåbekk)*

Rapporteringsarter 1992

Redigert av Tellef Barøy Vestøl

Denne rapporten presenterer observasjoner fra 1992 som er sendt inn til LRSK. Artsutvalget følger listen som står i Piplerka 1-90 s. 52-53, med enkelte tillegg. Også dette året er dekningen god i Mandal, Farsund og Flekkefjord, mens rapporteringen fra resten av fylket er mer tilfeldig.

SMÅLOM H

STORLOM H

ISLOM L

Farsund: Maks.antall jan-mai: 12 ind 05.04 (10 i en flokk!) (KOL,KSO), maks.antall nov-des: 5 ind 22.12. (KOL,KSO), trekkregistreringene ved Lista fyr ga totalt 12 om våren og 15 om høsten (LOS)

TOPPDYKKER

Farsund: 1 ad Nesheimvann 17.08 (KOL), 1 juv Nesheimvann 06.09, 25.09, 03.10, 09.10, 16.10 og 19.10 (GGU,IFL,JKS,KOL,KSO), 1 29.09 (LOS), 1 NV 16.10 (LOS), 1 Nordhasselbukta 16.10 (KOL), 1 SØ 22.10 (LOS)

GRÅSTRUPEDYKKER

Flekkefjord: Kirkehavn 20.12 (GGR,SGR)

Farsund: 3 Lomsebukta 18.01 (KSO), 1 Einarsnes 14.03 (KSO), 1 12.04 (LOS), 1 17.04 (LOS), 4 NV 02.05 (LOS), totalt 14 ind. 4.10 - 13.11 (LOS), 1 Nesheimvann 09.10, 2 s.s. 16.10 og 31.10 (KSO), 1 Nesheimsanden 18.10 (KSO), 2 Nordhasselbukta 25.10 (KSO), 1 Kviljodden 08.11 (KSO), 1 Tjørvebukta 21.11 (KSO)

HORNDYKKER L

Farsund: Stort antall: 43 Havika - Nesheimsanden 05.04 (17 i en flokk!) (KSO)

TOPPSKARV

Farsund: 1 08.01 og 15.02 (LOS), obs. 30 dager i perioden 20.03 - 06.06 med opp til 15 ind (LOS), 1 14.07 og 29.07 (LOS), obs. 59 dager i perioden 08.08 - 31.12 med opp til 9 ind. (LOS). I alt 225 loggførte ind. for hele året (LOS)

KNOPPSVANE H

Farsund: 2 par Nesheimvann (0 + 7 juv) (KSO), 1 par Hanangervann (4 pull, døde senere) (KSO), 1 par Kråkenesvann (5 juv) (KSO), 1 par Straumen (5 juv)

(KSO), 1 par Tranevåg (1 juv) (KSO)

Mandal: Par på reir Ø for Hillesund, Landekilen, Paradisbukta, Bongstø, Ronekilen, Rona (3 par med hekkeforsøk), Skogsfjorden, Farestadkilen, Tregde, minst 6 par i Harkmarksfjorden, bl.a. Eid, Osnæs og Litlestøl. (RJÅ m.fl.)

Lindesnes: 1 par hekket Sniksflorden (NOF/ML)

Søgne: Par med unger Trysfjorden (RJÅ)

Kristiansand: Par med reir Sukkevann N 19.04 (TBV), par med reir Krogevann SØ 19.05 (TBV)

SÆDGÅS

Farsund: 1 Hanangervann 13.04 (GGU, IFL), 2 29.09 (LOS), 9 Slevdalsvann 29.09 (LOS), 1 Hanangervann 11.10 (KSO), 1 Nesheimvann 23.10 og 07.11 (skadeskutt) (KSO)

Mandal: 7 Landekilen februar (TBE)

KORTNEBBGÅS

Farsund: 1 Hanagervann/Kråkenesvann/Hauge Ø 29.01 - 05.04 (KSO), 1 12.04 (LOS), 3 Hanagervann 16.04 (KSO), 12 Nesheimvann 26.04 (KSO), 3 SØ 10.09 (LOS), 2 SØ 20.09 (LOS), 10-11 ind flere dager i perioden 29.09 til 03.10 (LOS), 1 Nesheimvann 03.10 (KSO), 1 Slevdalsvann 03.10 (LOS)

Mandal: 105 + 75 NØ Jåbekk 10.04 (RJÅ)

TUNDRAGÅS

Farsund: 2 Hanangervann 02.02 og 05.02, 1 s.s. 13.02 - 16.04, sanns.vis samme ind Kråkenesvann 08.03 og 05.04 (KOL, KSO m.fl.), 1 Slevdalsvann 02.10 (LOS), 2 3.10 (LOS)

Mandal: 1 Sånum 27.01 (TBE)

Kristiansand: 1 Auglandsbukta 20.04 (TBV), hadde tilhold her en lengre periode våren 1992, og var ganske tillitsfull.

GRÅGÅS H

Farsund: ca 2 par Prestevann, ca 8 par Hanagervann, 1 par Krågenesvann, 1 par verslet sterkt Vestretjern, Tomstad, 1 par Egelandstjern, Spind, totalt ca 13 par som fikk fra minst 25-27 juv (KSO)

Grågjessenes biotopvalg, oppførsel (svært skye), hekketidspunkt og kullstørrelse tyder på at Lista-stammen er en utløper av den danske bestanden. (KSO)

HVITKINNGÅS

Farsund: 2 Vågsvoll 04.01 (HMA), 2 Nesheimvann 12.01, 1 s.s. 19.01 og 02.02 (KSO), 1 Hanangervann 14.03 og 21.05 (KSO), 1 12.04 (LOS), 5 01.05 (LOS), 33 NV 09.05 (LOS), 2 28.05 (LOS), 1 Nesheimvann 03.10 (KSO), 1 04.10 (LOS), 13 SØ 12.10 (LOS), 2 SØ Slevdalvann 15.10 (LOS), 1 Hanangervann 16.10 (KSO), 2 Nordhassel 18.10 (KSO), 2 Hanangervann 20.12 (KSO)

Mandal: 1 Sånum 07.06 (TBE,RHO)

RINGGÅS

Farsund: Underart *hrota*: Totalt 1328 trekkende i perioden 20 - 31.05. Max 1200 26.05 (LOS), 1 Rauna 13-06 (KSO)
 Underart *bernicla*: 10 obs av 192 ind utenom stasjonsområdet 05.09 - 25.10 (KSO). Opp til 20 ved LOS 29.09 - 25.10 (LOS). Trolig ble 40 ind skutt ut av en flokk på 58 ind på Rauna primo oktober!! (KSO)
 Ubestemte: 1 13.04 (LOS), 95 SØ 05.09 (LOS)

STJERTAND

Farsund: 1 Fuglevika 13.04 (MLP,RHO,KBE,OTH), 5 obs av 1-2 ind 13.04 - 11.05 (LOS), 1M 13.06 (LOS), 9 Havika 26.04 (KOL), 9 obs av 1-3 ind 16.07 - 22.10 (LOS), 10 Fuglevika 22.08 (GGU,MLP,IFL,RHO), 10 Fuglevika 05.09 (GGU,IFL,MHE), 13 juv Nesheimvann 06.09 (KOL,KSO), 6 s.s. 16.09 (DDR)

KNEKKAND

Farsund: 1 par 12.05 (LOS), 1M Fuglvika 17.05 (GGU,IFL), 1 par 18.05 (LOS)

SKJEAND

Farsund: 16 obsdager med opp til 4 ind 11-04 - 13.06 (LOS), 4M + 3F
 Nordhasselbukta 25.04 (KSO), 1F Steinsviga 25.04 (KSO), 1M
 Nesheimvann 19.06 (KOL), 28 obsdager med opp til 6 ind. 15.08 - 18.10 (LOS)

TAFFELAND

Farsund: Store antall både vår og høst, bl.a. totalt 112 ind Lista 09.02, 70 ind Nesheimvann 16.10, 40+ Krågenesvann 24.10, 55 Hanangervann primo november (KSO)

Mandal: M Ronekilen mars til 15.04 (funnet død) (MHE,RHO,TBE)

TOPPAND H

Sirdal: F med 5 pull samt 2 pull Handeland 08.08 (KSO)

Farsund: 1 kull i tjern Hauge Ø juli (BEH)

Store antall: ca 590 Kråkenesvann 09.02 (KSO), ca 540 Nesheimvann 09.10 (KSO), 300-350 Kråkenesvann 31.10 (KSO), ca 310 Hanangervann 07-08.11 (KSO)

BERGAND (Stort antall)

Farsund: ca 90 Hanangervann 18.01 (KSO)

LAPPFISKAND

Farsund: 1 par Nesheimvann 05.01 og 12.01 (KOL,KSO), 4 Kråkenesvann 12.01 (IFL,GGU,MLP,MHE), 1M Kråkenesvann 02.02-21.03 (KOL,KSO m.fl.), 1 par s.s. 14.03 (KSO), 1M Hegrestadvann 14.03 (MHE), 1M s.s. 04.04 (KSO), 1F Hanangervann 26.03-04.04 (KOL,KSO), 2F s.s. 05.04 (KOL,KSO), 1F Nesheimvann 09.10 og 16.10 (KOL,KSO), 1F Kråkenesvann 17.10 og 24.10 (KSO), 1 F-farget SØ 22.10 (LOS), 2F Hanangervann 28.10 (KOL), 1M Kråkenesvann 07.11 (KSO), 1M Nesheimvann 07.11 (KSO), 1F Kråkenesvann 21.12 (GGU,IFL,MHE)

LAKSAND H

SIVHAUK (for observasjoner utenom Lista, se sjeldenhetsrapportene)

Farsund: F fra 21.04, M fra 17.04, sett i fyrområdet 17.04-07.06 og 24.07-18.09, max 3 ind 17.05 og 2 ind 20.08, sett jevnlig i Slevdalsvann 21.04-30.08 (1 juv 29-30.08) (LOS,KOL,KSO)

MYRHAUK

Farsund: 1 F/juv Slevdalsvann 05.01 (KSO), 4 enkeltobs av 1 ind 06-24.05 (LOS), 1F Borhaug 24.05 (KOL)
 LOS: 90 loggførte ind. i perioden 20.08-19.10, max 8 06.09 (LOS)
 Slevdalsvann: 101 loggførte ind 22.08-15.10, max 18 SØ (29.09) (LOS)
 Totalt 29 F-fargedde ind 22.08-29.11, max 6 25.09 (KOL)
 2 Slevdalsvann 29.11 (LOS), 1 16.12 (LOS)

SPURVEHAUK (Stort antall)

Flekkefjord: 280 SØ Mønstremyr 27.09 (FRG)

FJELLVÅK H

Farsund: 1 overvintret Slevdalsvann, obs. bl.a. 28.12 (KSO)

Åseral: Par varslet ved reir Ljosland 24.06 (RJÅ)

KONGEØRN

Kvinesdal: 1 Sandvann 20.04 (RJÅ)

Åseral: 1 ad med bytte Nåvann primo juni (RJÅ), 1 par i fluktlek Langevann 23.06 (RJÅ)

FISKEØRN

Sirdal: Sirdalsvann fra 21.06 og utover sommeren (KGR)

Flekkefjord: Mønstremyr 26.09 (SGR)

Farsund: 7 obs av enkeltind i perioden 17.04-23.05 (LOS), 1 Lista 01.05, 18.05, 24.05 (KOL), 1 25.08 (LOS), 1 04.09 (LOS), 1 NV Slevdalsvann 06.09 (LOS)

Sterk mistanke om hekking i Farsund kommune. 1 par fisket jevnlig i ei tjønn hele sommeren og fraktet fisk mot mulig hekkeplass (TSB)

Lyngdal: 1 Fidja 05.05 (RJÅ)

Mandal: 1 Rona 27.03 (TBE), 1 Rubakken 04.04 (GGU,IFL,MHE), 1 Uvann 26.04 (MHE), 1 Hogganvik 04., 06. og 20.05 (TBE,MLP,MHE), 1 Toftenes 06.06 (MLP), 1 Rona 10.06 (MHE,RHO), 1 Hogganvik 06. 0g 10.09 (MLP), 1 Bongstø 18.10 (MHE,MLP)

Åseral: 2 Svartevann juni (RJÅ)

Vennesla: 1 Venneslafjorden (dato?) (OJØ,MHE,IFL,NHL,RHO,PØG)

TÅRNFALK H

Sirdal: Overvintring: Tonstad 03.12 (KGR)

Flekkefjord: Stort antall: 190 SØ Mønstremyr 27.09 (FRG,NOF/LL), 4-5 overvintrer ved kysten (FRG)

Åseral: 1 rugende på fjellhylle nord for Ljosland 23.06 (RJÅ)

DVERGFALK H

Åseral: Reir med 4 egg Svartevann juni (RJÅ)

FJELLRYPE H

VANNRIKSE

Farsund: 1-2 syngende Nesheimsumpen 29.03 (KSO), 1 syngende Kråkenesvann N 10.05 (KSO), 1-2 syngende Slevdalsvann 13-17.05 (KSO)
Store antall: 8-10 Slevdalsvann 14.09 (LOS), 4-5 Nesheimvann N 31.10 (KSO)

Mandal: Hekket Vassmyra, 3-4 pull sett, ellers sett og hørt hele høsten (IFL,MHE)

ÅKERRIKSE

Farsund: 1 juv rm Slevdalsvann 23.08 (LOS)

SIVHØNE H

Farsund: 1 par Brastadvann, reir funnet primo mai (EKL), sanns.vis par med 6+ pull Kråkenesvann 01.07, dessuten 1 obs Prestvann 10.05 (KSO)

SOTHØNE H

Farsund: 1 par fikk fram 7 juv i tjern på Hauge Ø (KSO)

BOLTIT

Farsund: 13 Kviljo 09.05 (KOL), 4 Nordhassel 15.05 (KOL,KSO), 3 Vågvoll 17.05 (KOL,KSO)

HEILO H

Sirdal: Godt hekkeår, bl.a. hekket 2 par i Kvinenområdet (GGR), 2 kull Hytteheia, Håhellervann 08.08 (KSO)

TUNDRALO L

Farsund: Vinterfunn: 4 Kvilstoddene 26.01 (KSO)

DVERGSNIPE LTUNDRAŚNİPE LMYRSNIPE (Vinterfunn)

Farsund: 5 Kvilstoddene 26.01 (KSO)

BRUSHANE HSTORSPOVE (Overvintring)

Farsund: 1 Brekne 12.12.91 - 09.02.92 (KSO)

GRØNNNSTILK

Flekkefjord: 1-2 Mønstremyr 14-24.08 (FRG)

Farsund: Vår: 4 obs av 4 ind i tiden 19-28.05 (KOL), 5 dager med i alt 7 ind 19.05-01.06 (LOS)
 Høst: 11 obs av 16 ind 22.07-26.09 (KOL), 31 dager med i alt 66 ind 21.07-17.09 (LOS)

SKOGSNIPE (Sein høstobs)

Farsund: 1 Fugleviga 17.10 (KSO)

SVØMMESNIPE

Farsund: 1 i stranda nedenfor Fyret 15.08 (LOS), 1 ad Seviga, Steinodden 31.08-01.09 (LOS)

TYVJO HSTORJO

Farsund: 2 NV 13.05 (LOS), 9 obsdager med i alt 15 ind 17.07-24.09 (LOS)

POLARMÅKE

Flekkefjord: 2k Abelsnes 05.01 (FRG), 1 Roligheten 14.03 (FRG)

Farsund: 1k Nordhasselbukta 29.02 (GGU,IFL,MLP,RHO,MHE), 1 03.04 (LOS),
 2k Bauskjel 11.04 (RHO,MLP), 1 13.04 (LOS), 1 10-13.05 (LOS), 1 24.09 (LOS)

SPLITTERNE (for observasjoner utenom Lista, se sjeldenhetsrapportene)

Farsund: 1 26. og 28.04 (LOS), 4 i fluktlek Kvilstoddene/Rauna 18.05 (KOL), 2 23. og 29.05 (LOS), 2 Kvilsto 21.06 (GGU,IFL,MHE), 2 Listahavnen

08.07 (KOL), 1 16.07 (LOS), 2 Kvilstjørstranda 21.07 (KOL), 1 Listahavnen 02.08 (KOL), 1 02.08 (LOS), 2 03.08 (LOS), 1 ad Nordhasselbukta 08.08 (HHE), 1 02.09 (LOS)

RØDNEBBTTERNE H

Farsund: 30 par med reir Rauna, fikk ca 30 unger på vingene (KSO)

TEIST

Farsund: 1 16.04 (LOS), 1 16.05 (LOS), 2 17.05 (LOS), 3 dager i aug., 5 dager i okt. og 1 dag i nov, max 8 NV 02.08 (LOS), 1 Haviga 23.10 (TBV)

SKOGDUE H

TYRKERDUE H

TURTELDDUE

Sirdal: 1 Nespermann 05.06 (KGR)

Flekkefjord: 1 Hidra 12.05 (SGR)

Farsund: 1 på foringsplass Brekne 16-17.02 (KOL,KSO,TAO), enkeltind 12.07, 16.07, 25.09, 05-06.10, 9.10 og 15.10, trolig 2-3 ulike ind (LOS), 1 Midthassel 06-25.09 (DDR,JER,KSO,RJÅ), 2 s.s. 28.09 (DDR), 2 Østhassel 03.10 (GGU,IFL,JKS)

Mandal: 1 Søylekilen 18.05 (MHE), 1 Jåbekk 27.07 (GGU,IFL)

HUBRO

Åseral: Konstatert hekkende, 1 pull rm 23.06 (RJÅ)

HAUKUGLE

Sirdal: 1 Fintlandsmoen 06.11 (KGR)

Farsund: 1 Steinodden 19.09 (LOS)

SPURVEUGLE

Sirdal: 1 syngende Sirdalsvann 25.03 (KGR)

HORNUGLE

Åseral: Ropende ind Langevann primo juni (RJÅ)

Farsund: 1 i Fyrhagen 04.04, 1 nylig død ind Gunnarsmyra 03.10 (LOS), 1 Groda ca en uke fra 26.10 (LOS)

Marnardal: Hekkfunn Homme (OBR)

JORDUGLE

Farsund: Ingen tegn på hekking, kun obs 13. og 15.04 og 19.05 (LOS), 1 Slevdalsvann 04.06 (LOS), 17 obsdager med i alt 18 ind 19.09-22.11

(LOS)

PERLEUGLE

Åseral: Ropende ind Storevann juni (RJÅ)

Farsund: Invasjonstendenser med 25 innfangende ind i perioden 01-25.10 (LOS), 1 rm Slevdalsvann 23.08 (LOS)

GRÅSPETT

Farsund: 1 16.10 (LOS)

SVARTSPETT HHVITTRYGGSPETT

Flekkefjord: Minst 5 hekkekunn. Sees regelmessig hele året. Bestanden virker stabil (FRG)

Lyngdal: 1M Grøvan 27.04 (KJE)

Mandal: 1M Sodeland 03.05 (RJÅ)

FJELLERKE

Farsund: 4 Fuglevika 15.03 (GGU,IFL,MHE), 7 Fugleviga 24.03 (KOL), 1 10.05 (LOS), 4-5 Steinodden 03-5.10 (LOS), 3 Vågsvollviga 04.10 (KOL), 1 06.10 (LOS), 7 Fugleviga 08.10 (KOL), 10 s.s. 10.10 (KOL), 1 Steinsviga 10.10 (KOL), 1 Einarsnes 15.10 (KOL), 3 Bauskje 23.10 (TBV), 2 14.11 (LOS)

Mandal: 1 Jåbekk 15.10 (IFL)

ENGELSK GULERLE

Farsund: 1 par hekket Nesheimsumpen (KSO), 1 par varslet sterkt Sevika, Steinodden 22.05 (TEH), 1M 14.05 (LOS), 1M Hanangervann 10.05 (KSO), 1 28.05 (LOS), 1M Maberg 11.08 (KSO)

SØRLIG GULERLE

Farsund: 1 par hekket Vågsvollvåien (LOS). Obs ved Lista fyr i perioden 12.05-13.06 samt 1 01.07 og 2 19.07. Gjorde trolig hekkekørsel, men ingen utflyøye unger registrert. (LOS)

VINTERERLE

Sirdal: 1M Lunde 05.04 (KGR)

Flekkefjord: 2 Mønstremyr 26-27.09 (FRG), 1 SØ Mønstremyr 22.10 (ESC)

Kvinesdal: 1 Feda primo januar (GGR)

Farsund: 1 19.01 (LOS), 1 Borshavn 02.02 (ATH,TNI,FKR,SNI), 1 05.07 (LOS), 29 obsdager med totalt 55 loggførte ind 13.09-29.11 samt 1 16-17.12

(LOS), 24 loggførte ind Slevdalsvann 20-09-22.11 (LOS), 1 Fuglevika 17-18.10 (KSO)

LINERLE (Winterfunn)

Farsund: 1 Fuglevika 26.01 (KSO)

Mandal: 1 Brennevinsmyra 23.12 (RJÅ), 1 Jåbekk 23.12 (RJÅ)

SVARTTRYGGERLE

Farsund: 1 22.3 (LOS), 1 Sevika, Steinodden 20.04 (i par med *alba*) (KSO), 1 25-27.04 (LOS), 2 Havika 26.04 (KSO), 1 Nordhasselsanden 08.05 (KSO), 1 ad M rm 16.07 (LOS), 1 rm Slevdalsvann 01.11 (LOS)

Kristiansand: 1M Hamre 28.02 (TBV)

BLÅSTRUPE H

RØDSTJERT H

RINGTROST H

DUETROST H

Sirdal: Tidlig obs: 2 Bjørnesatd 27.02 (KGR)

Flekkefjord: 1 hekkefunn Homme juni (GGR)

Farsund: Tidlig obs: 1 Brekne 16-19.02 (KSO,TAO)

GRESSHOPPESANGER

Flekkefjord: Mønstremyr: 1 rm 12.08, 1 obs 21-23.08, 1 obs 27.08, 1 rm 02.09, 2 obs 05.09, 1 obs 13.09 (FRG)

Farsund: Totalt 17-18 syngende ind Lista, og flere indikasjoner på hekking. 29 ind rm Slevdalsvann i 07.07-15.09 (LOS,KSO)

Lyngdal: 1 syngende Bringsjordnes vår/sommer (BNI), 1 syngende Kvavik vår/sommer (BNI)

MYRSANGER

Flekkefjord: 1 sang Søylandstjern 22.06 (GGR), 1k rm Mønstremyr 18.08 (GGR,ESC)

Farsund: Totalt 6 syngende ind Lista, 13 og 8 rm hhv Slevdalsvann og Lista fyr (LOS,KSO)

RØRSANGER

Sirdal: 1 juv rm Fidjeland 08.08 (PØG,KSO), 1. funn i kommunen

GYLBRYNSANGER

Flekkefjord: 1 rm Mønstremyr 19.09 (GGR)

Farsund: 1 rm Slevdalsvann 27.09 (JKS), 1 rm Lista fyr 30.09 (LOS)

Mandal: 1M rm Jåbekk 26.09 (MHE), 1M rm Jåbekk 27.09 (MHE)

GRANSANGER underart *tristis*

Farsund: 1 rm 21.01 (LOS), 1 rm 28.04 (LOS), totalt 9 rm Lista fyr 12.10-27.11 (LOS), totalt 14 rm Slevdalsvann 02.10-11.11 (LOS). Alle disse individene viste karakterene til denne østlige underarten.

Andre vinterfunn/sene høstfunn som tyder på *tristis*: 1 08.01 (LOS), 1 Brekne 10.11 (KOL), 2 Nordhasselbukta 21.11 (KOL), 1 Verevågen 22.11 (KOL), 2 29.11 (LOS), 1 04.12 (LOS), 1 Brekne 13.12 (KOL), 1 Kviljodden 22.12 (KOL)

Generelt dominerer gransangere med *tristis*-karakterer fra midten av oktober, men det er stor individuell variasjon og glidende overganger til *abietinus*-karakter. (LOS)

LØVSANGER (Tidlig vårobs)

Farsund: 1 syngende Eitland 29.03 (KSO)

VARSLER

Farsund: 1 Slevdalsvann 04.01 (LOS), 1 13.02 (LOS), 1 Havika 17.10 (KSO), 6 dager med enkeltind 19.10-25.11 (LOS), 1 Slevdalsvann 08.11 (KSO), 1 Slevdalsvann 31.12 (LOS)

NØTTESKRIKE

Flekkefjord: Invasjonsartet opptraden. Max 40 SØ Mønstremyr 04.10 (FRG)

Farsund: Invasjonsartet opptraden 14-09-21.10, max 76 ind 17.09 (LOS)

NØTTEKRÅKE

Sirdal: 3 Lunde 18.08 (KGR), 2 Lunde 12.10 (KGR)

Flekkefjord: 28 NV Mønstremyr 05.09, 22 SØ 27.09, 1 04.10, 20 SØ 21.10 (FRG), 1 Austad 07.10 (GGR)

Farsund: 7 23.08 (LOS), 2 30.08 (LOS), 3 Slevdalsvann 02.09 (LOS), 2 Slevdalsvann 05.09 (LOS), 7 05.09 (LOS), 2 Slevdalsvann 14.09 (LOS), 1 15.09, 18.09, 02.10 og 15.10 (LOS)

KAIE H

SVARTKRÅKE

Farsund: 1 24.03 (LOS), 1 10.04 (LOS), 1 14.05 (LOS), 2 Rauna 28.05 (KSO), 1 LOS 16.09-20.10, muligens 2 14.10 (LOS)

Lyngdal: 1 Bringsjordnes 08.04 (KOL)

PILFINK H

Farsund: Hekker ved Fyret og i bebyggelsen i observasjonsområdet (LOS)

STILLITS

Flekkefjord: 1 Søyland 04.06 (GGR), 1 SØ Mønstremyr 30.09 (GGR,JMJ), 1 SØ Mønstremyr 25.10 (GGR)

Farsund: 2 20.04 (LOS), 1 Nordhasselsanden 20.04 (KSO), 1 19.05 (LOS), 5 20.05 (LOS), 2 21.05 (LOS), jevnlig 17.09-22.11 med i alt 223 ind, max 23 18.10 (LOS), 3 Borshavn 17.10 (KSO), 1 Bauskje 23.10 (TBV)

Lindesnes: 1V Åvik 11.10 (TBV)

BERGIRISK H**GRÅSISIK H**

Farsund: Underarten *cabaret* hekket også i år i Fyrområdet, men muligens med en mindre bestand ennse seinere år. (LOS) Vanlig som hekkefugl også i Slevdalsvann. Av 188 merkede gråsisik i Slevdalsvannet i 1992 viste 187 karakterene til *cabaret!* (LOS)

GRANKORSNEBB H

Farsund: 1 par hekket sannsynligvis ved LOS (LOS)

FURUKORSNEBB H**ROSENFINK**

Farsund: Totalt 16 syngende ind 20.05 - 30.06 (KSO,LOS) Totalt 46 loggførte ind LOS, 37 rm Slevdalsvann (LOS)

KJERNEBITER H

Flekkefjord: 1 par hekket Austad, 2 pull matet 01.07 (GGR,SGR)
28 NV Mønstremyr 15.09 (GGR,ESC)

Farsund: 1 Brekne 09.04 (TAO), 2 20.04 (LOS)

LAPPSPURV

Sirdal: 1 Oftedal 25.08 (KGR)

Flekkefjord: I alt 75 loggførte ind Mønstremyr 01.09 - 25.10, 1 ind s.s. 08.11 (FRG)

Lappspurv: Vår: 9 obs av 60 ind 20.04 - 04.05 (KOL), daglig 10.04-13.05, max 20 24.04 (LOS), 1M sang Skarvadden 06.06 (LOS)
Høst: 1 19.09, 1 27.09 (KOL), jevnlig 04.09-18.10, max 5 29.09 (LOS)

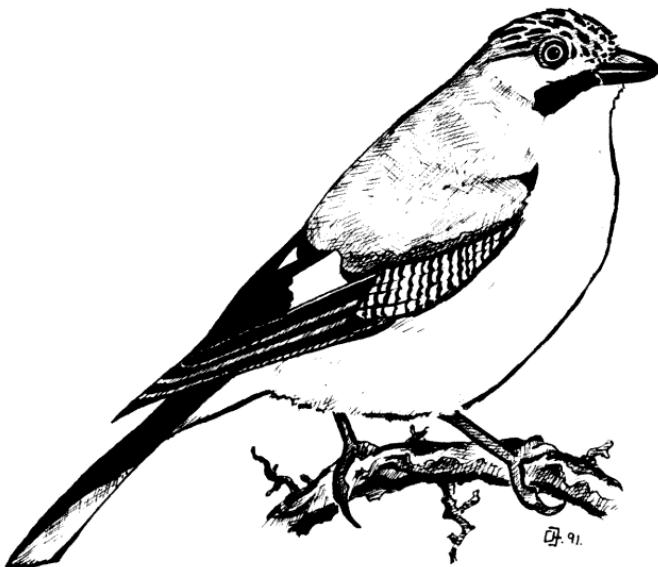
SNØSPURV

Farsund: 35 Fugleviga 17.01 (KOL), fåttallig Lista 16.02 - 20.04 (KOL,LOS)
Regelmessig Lista 04.10 - 20.12, max 15 15.11 (KOL,LOS)

Kristiansand: 1F Fauløyna 19-20.04 (TBV)

Observatører:

ATH	- Anders T. Hangard	LOS	- Lista Ornitologiske Stasjon
BEH	- Bjørn Erik Hellang	MHE	- Morten Helberg
BNI	- Bjørn Nissen	MLP	- Martin L. Pedersen
EKL	- Eivind Klokkhammer	NHL	- Nils Helge Lorentzen
ESC	- Eivind Schiander	OBR	- Ole Aa. Brattfjord
FKR	- Fredrik Krame	OJØ	- Odd Jørgensen
FRG	- Flekkefjord Rapportgruppe	OTH	- Ole Terje Holte
GGR	- Geir Grimsby	PØG	- Per Øyvind Grimsby
GGU	- Gunnar Gundersen	RHO	- Roy H. Olsen
HMA	- Hallgeir Martinsen	RJÅ	- Runar Jåbekk
IFL	- Inge Flesjå	SGR	- Svein Grimsby
JER	- Jan erik Rør	SNI	- Sigurd Nilsen
JKS	- Jan Kristian Skjelnes	TAO	- Tor Audun Olsen
JMJ	- Jan Møller Jensen	TBE	- Thomas Bentsen
KBE	- Ketil Bekkeli	TEH	- Tor Egil Høgsås
KGR	- Kjell Grimsby	TNI	- Thomas Nilsen
KJE	- Kurt Jerstad	TSB	- Trond Sigurd Briseid
KOL	- Kåre Olsen	TBV	- Tellef Barøy Vestøl
KSO	- Knut S. Olsen		

Nøtteskriken opptrådte invasjonsartet i 1992. 17.09. ble det f.eks. sett hele 76 individer ved Lista fyr.
(Tegning: Odd Jørgensen)

20 spørsmål om finkefamilien

Nok en gang stiller Lista lokallag med nye spørsmål og svar, denne gangen om finkefamilien. Her skulle være noe å bryne seg på for noen og en hver. Svarene finner du nederst på siden. Lykke til!

1. Hvor mange arter hekker i Europa?
2. Denne arten blir ofte regnet som norges nest vanligste art, etter løvsangeren. Hvem er det?
3. Hvilken art har gulaktige vingeforkanter?
4. Nevn tre arter som alle har hvit overgump og svart på hode eller isse.
5. Hvilken er den største av de norske finkefuglene?
6. Hvor mange underarter av gråsisik er det funnet hos oss?
7. Hva skiller polarsisik fra gråsisik?
8. Hvilken art opptrer i Øst-Norge **bare** utenom hekketiden?
9. Den har en forkjærlighet for einerkratt, rosebusker og hekker, men **ikke** skog. Hvilken art er det?
10. Hvem bygger reiret hos finkefuglene?
11. Hvem blir regnet som en av de mest tallrike hekkekule i all slags skog i Nord-Norge?
12. Hva heter den sjeldneste av korsnebbene hos oss?
13. Hva skiller furukorsnebb fra grankorsnebb?
14. Hvem av de to er mest tallrik hos oss?
15. Hvilken art hekker helst i lerkeskoger?
16. Hvilken art ligner en grønnsisik hunn?
17. Er gulirisk funnet i Norge?
18. Er gultykknebb påtruffet her i landet?
19. Nevn to arter som er blitt vanligere i Norge de siste årene?
20. Til slutt: Hvilken art hekker i Norge, men **ikke** i Danmark, Sverige eller Finland?

I: 19 arter; 2: Blodfink; 3: Grønnsisik; 4: Bjørkefink, stillets os dompapp; 5: Kongebeni; 6: 3 undrerarter; 7: Polarisisik har hvit overgump og vingeband; 8: Bergtritsk; 9: Torntritsk
 10: Bare hummer; 11: Bjørkefink; 12: Blodkorsnebb; 13: Furuaukenneb er større og har kraftigere nebb; 14: Grankorsnebb; 15: Blodkorsnebb; 16: Gultirisk; 17: Ja; 18: Ja
 19: Rosefink og lyremelitter; 20: Bergtritsk

KONKURRANSEFUGLEN

Det kom inn 4 svar på forrige nummers konkurransefugl, noe som er en liten nedgang i forhold til sist. Vi håper på vel så bra oppslutning denne gang.

*Som sist var faktisk halvdelen av svarene feil! Det var altså kun to personer som hadde riktig svar, nemlig tårnfalk. Fuglen er fotografert på Lista av Ingvar Grastveit. Om det var få riktige svar, så er det jo ganske sterkt at vinneren denne gang kommer fra Tyskland, nemlig **Hans Rudolf Henneberg!** Hans er faktisk en av veteranmedlemmene i Lista lokallag. Han har vært medlem siden 1970, og hver sommer siden 1968 har han besøkt Lista bl.a. for å se på fugl! Svart halespiss og ensfarget lys(grå) isse gjorde at han bestemte fuglen til tårnfalk. Premie vil bli tilsendt.*

Svaret på dette nummerets konkurransefugl må være redaktøren i hende senest tre uker etter at du har mottatt Piplerka.

Lykke til!

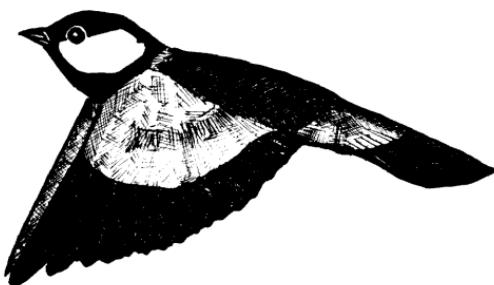
Hagefugltellingen i Farsund kommune 1991/92 og 1992/93

Av: Else Waage

For de som deltar i hagefugltellingene er det nå ny sesong. Her i Lista lokallag har vi samlet inn noen resultater fra de to foregående årene. Det hadde vært ønskelig at flere hadde levert inn sine skjema, men de hagene vi har fått inn resultater fra er helt forskjellige når det gjelder beliggenhet, så resultatene kan sikkert ha lokal interesse. Det er også et håp om at flere får lyst til å delta neste gang. Hagefugltelling er gøy, og krever ikke så stor innsats!

Følgende antall arter ble sett på de forskjellige lokalitetene:

	1991-92	1992-93
Hage nr. 1: Brekne, Borhaug	26	23
Hage nr. 2: Bryneheia, Vanse	33	35
Hage nr. 3: Bilandsfeltet, Vanse	18	16
Hage nr. 4: Egeland, Vanse	19	
Hage nr. 5: Fjellestad, Farsund	20	

*Kjøttmeisen er en av de vanligste artene å se på hagefugltellingene.
(Tegning: Odd Jørgensen)*

HAGEFUGLTELLINGEN I FARSUND KOMMUNE 1991-92

Nr:	Hage 2	Hage 1	Hage 3	Sum	0%
1 Grønnfink	959	91	21	1071	22,63%
2 Gulspurv	470	33	88	591	12,49%
3 Kjøttmeis	317	252	398	967	20,43%
4 Bjørkefink	307	2		309	6,53%
5 Pilfink	269	115		384	8,11%
6 Bokfink	124	40	30	194	4,10%
7 Gråspurv	76	275	2	353	7,46%
8 Sidensvans	54	96		150	3,17%
9 Nøtteskrike	47			47	0,99%
10 Svartrrost	45	16	5	66	1,39%
11 Gråtrost	43			43	0,91%
12 Blåmeis	43	12	120	175	3,70%
13 Skjære	43	9	3	55	1,16%
14 Kråke	33	1		34	0,72%
15 Flaggspett	24	1		25	0,53%
16 Gjerdesmett	16	2	2	20	0,42%
17 Kjærnebiter	16	1	1	18	0,38%
18 Granmeis	15		3	18	0,38%
19 Svartmeis	14	2	9	25	0,53%
20 Spettmeis	13		44	57	1,20%
21 Dompap	11		4	15	0,32%
22 Spurvehauk	8	1	1	10	0,21%
23 Grønnspett	7			7	0,15%
24 Måltrost	7	3		10	0,21%
25 Rødvingetrost	7	2		9	0,19%
26 Fuglekonge	7		1	8	0,17%
27 Munk	6	2		8	0,17%
28 Rødstrupe	4	8	1	13	0,27%
29 Grønnsisik	2			2	0,04%
30 Tyrkerdue	2			2	0,04%
31 Stær	2	30	2	34	0,72%
32 Gransanger	1			1	0,02%
33 Gråsisik	1			1	0,02%
34 Bydue		6		6	0,13%
35 Duetrost		2		2	0,04%
36 Turteldue		2		2	0,04%
37 Jernspurv		1		1	0,02%
Sum	2993	1005	735	4733	

HAGEFUGLTELLINGEN I FARSKOMMUNE 1992-93

NR:	Hage 2	Hage 1	Hage 3	Hage 4	Hage 5	Sum	0%
1 Bjørkefink	897	37	7	543	238	1722	16,47%
2 Grønnfink	543	369	2	694	102	1710	16,36%
3 Gulspurv	331	44	19	170	15	579	5,54%
4 Kjøttmeis	312	257	327	562	123	1581	15,12%
5 Pilfink	239	225			48	512	4,90%
6 Bokfink	119	142	4	88	33	386	3,69%
7 Kjærnebiter	83			2	17	102	0,98%
8 Nøtteskrike	61		8	11		80	0,77%
9 Blåmeis	55	53	82	366	44	600	5,74%
10 Grårost	50	20			37	107	1,02%
11 Svartrost	49	43	8	32	27	159	1,52%
12 Skjære	48	41	8		114	211	2,02%
13 Grønnsik	46	30				76	0,73%
14 Kråke	39	8				47	0,45%
15 Granmeis	38			122		160	1,53%
16 Gjerdesmett	32	7			7	46	0,44%
17 Fasan	30					30	0,29%
18 Spettmeis	23		1	18		42	0,40%
19 Gråspurv	15	1504			415	1934	18,50%
20 Tyrkerdue	10					10	0,10%
21 Dompap	10			3		13	0,12%
22 Spurvehauk	10	2			5	17	0,16%
23 Rødstruppe	10	13	3	1	26	53	0,51%
24 Måltrost	10			1	2	13	0,12%
25 Munk	9	3	5		6	23	0,22%
26 Fuglekonge	7	3			6	16	0,15%
27 Grønnspett	7					7	0,07%
28 Stjertmeis	5		2			7	0,07%
29 Stær	3	68		2	22	95	0,91%
30 Rødvingetrost	3	1		1		5	0,05%
31 Trekryper	2		1		4	7	0,07%
32 Spurveugle	2					2	0,02%
33 Heipiplerke	2					2	0,02%
34 Flaggspett	1					1	0,01%
35 Vintererle	1					1	0,01%
36 Bydue		45				45	0,43%
37 Stillits		7				7	0,07%
38 Gransanger		2				2	0,02%
39 Løvmeis			19			19	0,18%
40 Gråsisik			6			6	0,06%
41 Svartmeis				16		16	0,15%
42 Linerle				2		2	0,02%
43 Jernspurv				2		2	0,02%
	3102	2924	502	2636	1291	10455	100,00%

Kikkertsalg ved Lista Fuglestasjon

Har du tenkt på å gå til anskaffelse av ny kikkert eller teleskop? Da gjør du lurt i å kontakte Lista Fuglestasjon. Fuglestasjonen vil fra nyttår 93/94 begynne med salg av kikkerter og teleskoper.

Hovedformålet med dette er å skaffe inntekter til stasjonsdriften. Vi har likevel som mål å holde prisene lavest på markedet. Dette kan vi gjøre ved at ved å drive salget i tillegg til den daglige stasjonsdriften, og dermed få driftsutgiftene omrent på null.

Fugleinteresserte og andre kan dermed tilbys svært rimelige kikkerter.

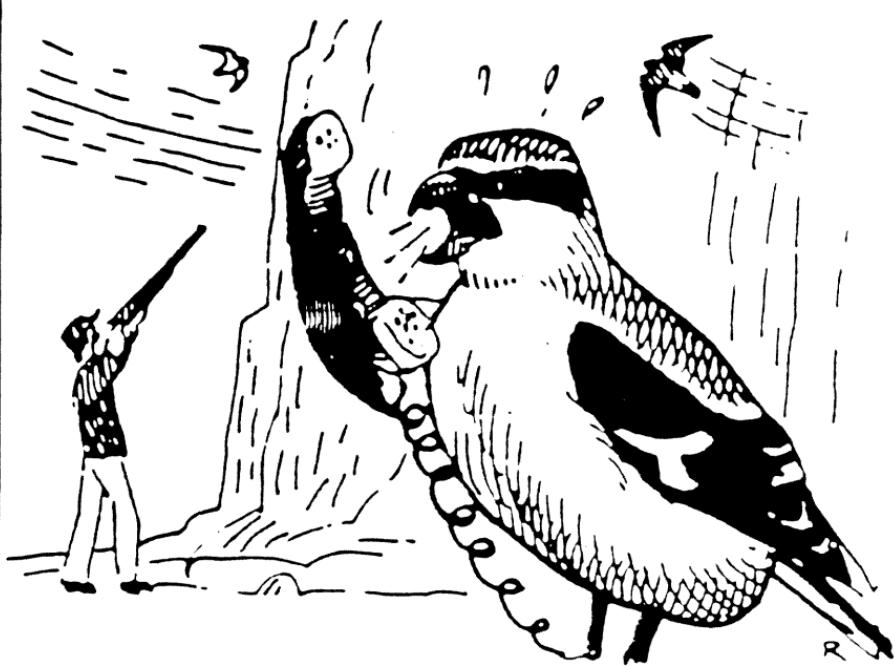
I Sverige driver Sveriges Ornitolgiske Forening salg av kikkerter og teleskoper, og selger for flere millioner i året! Nå har vi ingen ambisjoner om å nå en slik omsetning, men vi håper å kunne skaffe stasjonen nødvendige inntekter, samtidig som vi kan gi god service til fuglefolk som skal kjøpe kikkert eller teleskop.

De fleste som bemanner Lista Fuglestasjon har lang erfaring i bruk av forskjellige kikkerter og teleskoper, og burde derfor ha de beste forutsetninger for å kunne gi fornuftige råd til kjøpelystne. I dag er det få som har spesialisert seg på salg av optikk til fuglekikkere, og de fleste kikkerter og teleskop blir kjøpt hos fotoforhandlere og optikere med minimalt kjennskap til hvilke krav man bør stille til slikt utstyr. Vi håper derfor å kunne fylle en ledig nisje i markedet.

Vi vil i første rekke satse på noen få innarbeidede og anerkjente merker i de forskjellige prisklassene. Vi vil likevel kunne skaffe andre aktuelle merker i løpet av noen dager.

Så nå har du sjansen til å skaffe deg billig kikkert eller teleskop, samtidig som du støtter arbeidet ved Lista Fuglestasjon.

Er du interessert må du bare stikke innom stasjonen for en prat, eller ringe telefon 383-97588.

FUGLEVAKTA

Tlf. 090-29500

STØTT
Norsk Fuglevernsfond

Fondet har som formål å skaffe
midler til fuglevern i vid forstand.
Vi ber fugleinteresserte om hjelp!

Bankgironr. 6404.09.53556
Postgironr. 5 54 72 03

*****
*****
NOF's Siste Nytt - telefon

020 - 59090

NOF er fortsatt å treffe på Telenor, Televerkets 020-tjeneste. Ringer du 020 - 59090, kommer du til NOF's Siste Nytt-telefon, og får det aller ferskeste nytt om sjeldenheter i Norge. Her får du høre hvor de forskjellige artene er å treffe, og når de sist blir sett. Det er også mulig å få høre om de siste bombene fra Sverige, Danmark og Finland.

Telefonen en nå stasjonert i Vest-Agder, nærmere bestemt på Lista Fuglestasjon. Den vil bli oppdatert daglig kl 20.00. For at tjenesten skal bli så bra som mulig, er det viktig at alle bidrar med observasjoner. Legg igjen beskjed på siste nytt-telefonen, eller ring direkte til Lista Fuglestasjon, tlf. 043 - 97588.

Tjenesten koster ca. 3,50 kroner pr. minutt, og et eventuelt overskudd tilfaller Fuglevakta. Den som ringer inn flest meldinger pr. kvartal blir honorert med et gavekort fra NOF - salg.

Trenger du lån skal du få hjelp!

- Når du spør om lån legger vi vekt på den sikkerhet du kan tilby, samt kundeforhold til banken.
- Når du skal ha boliglån kan du velge om du skal ha fast eller variabel rente.
- Med fast rente på lånet er du sikret samme rentesats i 10 år, uansett hva som skjer med det generelle rentenivået ellers.
- Lån med variabel rente vil derimot følge rentesvingningene.
- Ved finansiering av boligen kan du også kombinere de to låntypene.

**Kontakt oss for en låneprat –
det kan lønne seg!**

Den norske Bank

Hegland Trykkeri a.s
Offset og Boktrykkeri - Bokbinderi

Postboks 24
4401 FLEKKEFJORD
Telefax: 38 32 34 07

Telefon:
38 32 33 55

NOF avdeling Vest-Agder
anbefaler:

Hegland Trykkeri a.s

i Flekkefjord som Trykkeri
for tidsskrifter, foldere og
annet materiell.

Redaksjonen av Piplerka.

INNHOLD

Autor/Tema	Side
Leder	179
Jørgensen, Odd:	180
Vestøl, Tellef Barøy:	186
Grimsby, Brødrene:	
Vestøl, Tellef Barøy:	190
Vestøl, Tellef Barøy:	201
Vestøl, Tellef Barøy:	212
20 spørsmål om finkefamilien	223
Konkurransefuglen	235
Waage, Else:	236
Hagefugltellingen i Farsund kommune 1991/92 og 1992/93	237
Kikkertsalg ved Lista Fuglestasjon	240

RFRAMSTAD FOTO
Store Elvegt. 10, Tlf. (043) 62 143, 4501 Mandal

*Kikkerter er vår
Spesialitet*

Teleskoper og fotostativer

Til laveste pris!

Deres **Kowa** forhandler

Egen import har gjort dette mulig.
Vi sender over hele landet.

Ring eller skriv og be om tilbud!